

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

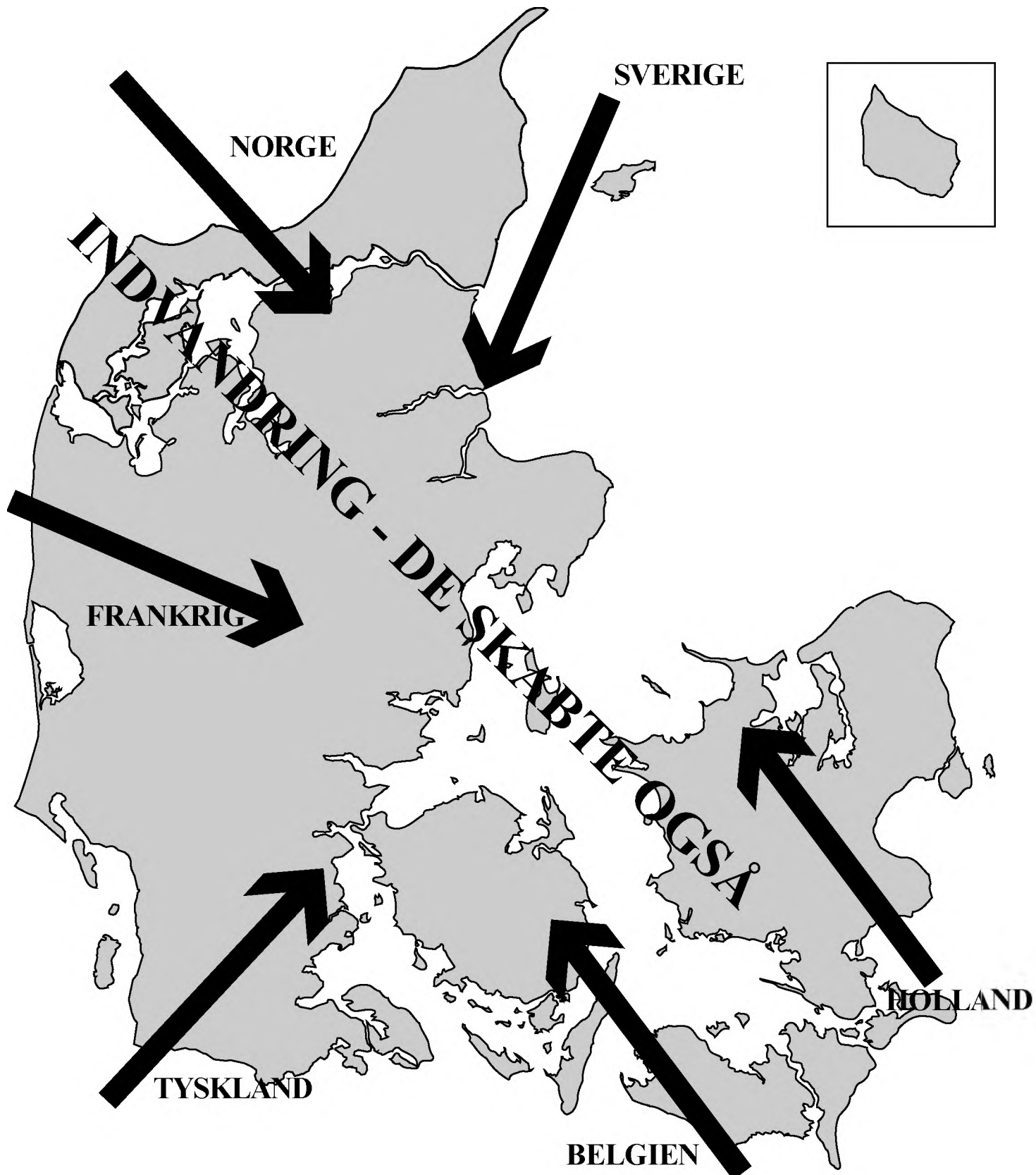
Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Slægt & Data

14. årgang nr. 1 2000

Slægt & Data

Udgives af DIS-Danmark

(Databehandling i Slægtsforskning)

E-mail: DIS@vip.cybercity.dk

Web-side: users.cybercity.dk/~dko6959

Slægt & Data udkommer 4 gange årl. i månederne:

Marts, juni, september og december.

Trykplag 2700 eksemplarer.

Adresse-ændringer:

Kassereren:

Werner Wittekind

Rudersdalvej 114

2840 Holte

Tlf. 45 41 43 15

e-mail: comptabl@post2.tele.dk

Artikler i bladet afspejler ikke nødvendigvis foreningens holdning. Artikler uden forfatterangivelse kan betragtes som foreningsstof.

Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendt materiale og forbeholder sig ret til redigering af tilsendte artikler. Bladet sendes gratis til foreningens medlemmer.

Eftertryk er tilladt efter aftale med redaktionen. Det skal forsynes med tydelig kildeangivelse og med tilsendelse af det aftrykte.

Redaktør:

Hanne Marie Rud

Thøger Larsens Allé 48

2750 Ballerup

Tlf. 44 66 17 04

e-mail: Hanne@Rud.net

Deadline:

1. mæg

1. august

1. november

1. februar

Udkommer:

juni

september

december

marts

Medlemskontingent 2000: 125 kr.

Løssalg pris: 35,00 kr. pr. nr.

Girokonto: 501-2058

ISSN 0903-6172

Indhold

- 4 Redaktionens har ordet
- 5 Danske indvandrerhistoriske databaser
- 11 Mere om præstehistorier
- 12 En anden form for slægtsbøger
- 13 GEDCOMP - en gennemgang 2. del
- 18 GEDCOMP eller DISBYT
- 20 Bestyrelsens beretning for 1999
- 22 Regnskab
- 23 Læsekredsen
- 24 Slægtsforskning over grænsen
- 25 Internethjørnet
- 29 Boganmeldelser
- 31 Register til Slægt & Data 1999

DIS-Danmark

Bestyrelsesmedlemmer:

Svend-Erik Christiansen, Hvedebjergvej 24, 8220 Brabrand, Tlf. 86 25 22 52 (fmd.)

e-mail: sec@forum.dk

Erik Kann, Johan Jepsensvej 1, 2830 Virum, Tlf. 45 85 18 02 (næstfmd, nordisk repr.)

e-mail: dekmobilixnet.dk (redaktion)

Arne Julin, Hovedgaden 75, 4050 Skibby, Tlf. 47 52 80 48 (ekspedition)

e-mail: ccc28775@vip.cybercity.dk

Werner Wittekind, Rudersdalvej 114, 2840 Holte, Tlf. 45 41 43 15 (kasserer)

e-mail: comptabl@post2.tele.dk

Hanne Marie Rud, Thøger Larsens Allé 48, 2750 Ballerup, Tlf. 44 66 17 04 (redaktør)

e-mail: Hanne@Rud.net

Jens Verner Nielsen, Bagergyden 1, Høruphav, 6470 Sydals, Tlf. 74 41 55 80 (sekr)

e-mail: jvn@post8.tele.dk

Ole Degn, Mellemhøjen 11, 8800 Viborg, Tlf. 86 67 47 02

e-mail: OD@lav.sa.dk

Jørgen Rasmussen, Erik Skeelsvej 24a, 5700 Svendborg, Tlf. 62 22 98 34

e-mail: redder@get2net.dk

Janne Wibroe, Sjællandsgade 98, 8000 Århus C, Tlf. 86 13 69 83

e-mail: Janne.Wibroe@get2net.dk

Illustrationen på forsiden er udarbejdet af vor forside-skaber dis-medlem Allan Rokkedahl

Kalenderen

Sjælland

Der afholdes følgende møder på Søllerød Sognegård, Søllerødvej 13, Holte, bus 195 fra Holte station.

Lørdag 25. marts 2000 kl. 13-17 Scanning

Lørdag 15. april 2000 DIS-Danmarks generalforsamling.
Se program side 32 i dette nummer.

Lørdag 27. maj 2000 kl. 13-17 Navneskikke, navneregler set med Slægtforskningens Øjne

Lørdag 30. sep. 2000 kl. 13-17 Åbent hus og arbejdende værksteder. Der vil være internet-opkobling. Interesserede, der ønsker at udstille programmer, slægtsbøger osv. bedes kontakte Werner Wittekind på tlf. 45 41 43 15 eller på e-mail comptabl@post2.tele.dk.

Lørdag 11. nov. 2000 kl. 13-17 Juleafslutning med foredrag

På Øverød Computer Café @, Øverød Torv, Øverødvej afholdes følgende møde:

Søndag 30. april kl. 09⁰⁰ til 16⁰⁰ Undervisning og opsætning af hjemmeside.

Der kræves ingen forudsætninger. Omkostninger til arbejdshæfte og 1 diskette: 60 kr. Det vi garanterer er, at når du forlader Café @, har du en hjemmeside, en tæller og mindst et link til anden side. Du skal blot have talt med din udbyder om adresse til din hjemmeside. Der er Bus 193 fra Holte Station til Øverød Torv. Fra stoppestedet gås ca. 30 meter tilbage, der ligger Café @.

Max. 30 deltagere. Hvis der er mere end 30 tilmeldte, vil vi forsøge at afholde endnu et kursus på et senere tidspunkt. Følg med på DIS' hjemmeside.

Tilmelding enten direkte på tlf. 45 41 43 15 eller på e-mail comptabl@post2.tele.dk

2000

Redaktionen har ordet

Hermed har vi glæden af at fremlægge endnu et nummer af Slægt & Data for læserne. Vi håber, alle vil finde noget af interesse.

Sædvanligvis bringer vi kun "originalartikler", det vil sige artikler, der ikke tidligere har været bragt i andre tidsskrifter. I det foreliggende nummer af Slægt & Data er der en undtagelse, idet et af bidragene allerede har været bragt andetsteds.

Vi har vurderet, at kun en mindre del af vores læsere har "fast omgang" med tidsskriftet "Siden Saxo". Da det samtidig er således, at der er tale om en artikel af meget høj kvalitet og med et særdeles relevant indhold, var der ikke noget at betænke sig på. Vi har beredvilligt fået de fornødne tilladelser til at gengive den. Vi siger hermed endnu engang tak for det.

Også i det foreliggende nummer ses endnu engang en række små og mindre indlæg til dels fra helt "nye" forfattere. Det er dejligt at mærke, at der er en bred skrivelyst. Det håber vi vil fortsætte.

Med dette nummer er redaktionen blevet udvidet!
Som det sikkert erindres, efterlyste vi i sidste nummer af bladet en eller flere personer, der kunne påtage sig at lave interviews med slægts-

forskere, lokalhistorikere m.fl. Efterlysningen gav resultat, idet Kathrine Tobiasen fra Randers meldte sig.

Læserne har allerede haft lejlighed til at stifte bekendtskab med hendes gode sprogbehandling i sidste nummer af bladet. Rygtet vil vide, at hun allerede har lavet det første interview. Og at det kommer i næste nummer, ja det er ganske vist!!!

Vi har stadig brug for interviewere. Specielt ville det være rart med en fra Fyn/Sjælland. Og det skal ikke opfattes således, at vi fremover skal opleve et blad "overbefolket" af interviews. Men som afveksling ind imellem alt det andet, tror vi på ideen.

Vi har mange emner, vi godt kunne tænke os at få behandlet i bladet. Og vi er sikre på, at der rundt omkring er forskere, der har den fornødne viden. Tænk ikke i første omgang på, om det bliver en perfekt udformet artikel. Bare prøv at få noget ned på papiret. Vi er parate med råd, dåd og vejledning!!

Her og nu vil vi gerne efterlyse behandling af digital billedbehandling, slægtsforskningsprogrammer til LINUX (der kommer et indlæg i et af de kommende numre om LINUX-systemet) og om scanning.

I lang, lang tid har vi hørt om, at slægtsforskningsprogrammerne kan håndtere scanning af billeder. Men hvordan gør man, dels rent teknisk med scanningen, dels rent praktisk, når filerne med det scannede skal knyttes til vores materiale i øvrigt. Her ligger givetvis en masse rent praktiske problemer, der kunne være brug for at få lidt mere styr på.

Det samme gælder i øvrigt også ganske almindelige tekstdokumenter. Hvordan holder man sammen på de mange filer, hvordan klarer man udskrivningen til en slægtsbog etc.

Det er vigtigt at understrege, at det er ligeså vigtigt at høre om de mange forsigtige og usikre første skridt som det er at høre om det fiks og færdige system.

Ser man tilbage i gamle numre af vores ærværdige blad, er der mange en teknisk gennemgang af databaser, feltlængder, æ, ø, å etc. Men selvom vi nu er blevet skrappe til at håndtere edb-programmer sådan rent allround, er det "lovligt", at vi er i tvivl om de mange "smarte" tekniske detaljer.

Vi håber meget, at der er nogen, der vil tage tråden op!!!!

Hanne og Erik

Danske indvandrerhistoriske databaser

af Henrik Zip Sane

Artiklen har tidligere været publiceret i tidsskriftet "Siden Saxo" 16.årgang, 1999 nr. 2 s. 34-40 og bringes med tilladelse fra forfatteren Henrik Zip Sane og redaktøren af "Siden Saxo", Charlotte H. Jensen.

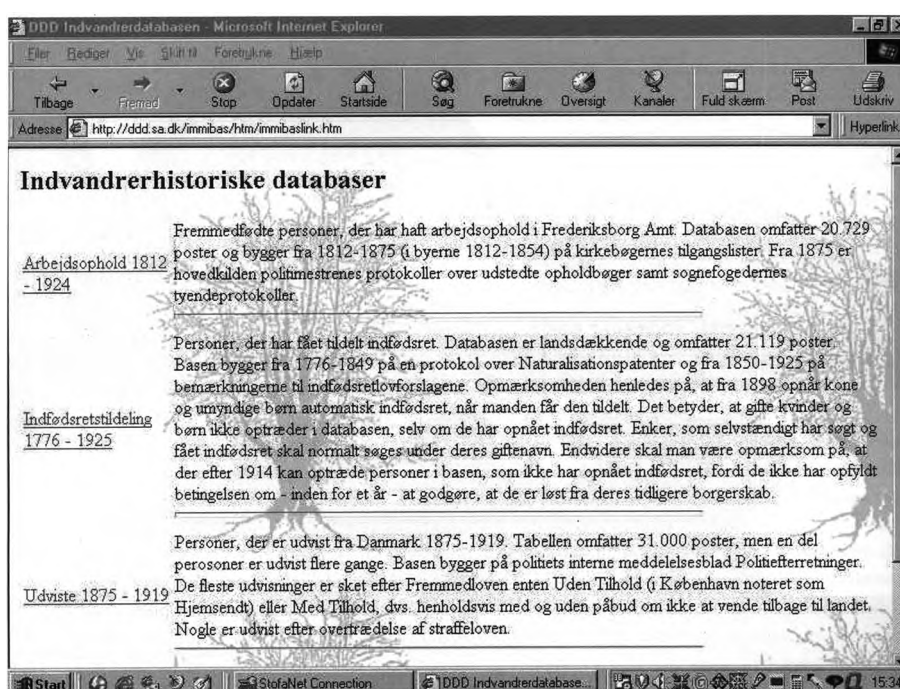
Alle slægtsforskere kender problemet: Pludselig støder man på en indvandrer i kirkebogen eller folketællingen. Den eneste oplysning man oftest får om fødested for indvandrer er mildest talt en "mængde-

betegnelse", nemlig fødelandet så som Sverige eller Preussen. Så er man ikke meget hjulpet. Skal slægtsforskeren videre, er det nødvendigt med oplysning om et mere præcist fødested.

Den voksende interesse blandt historikere for indvandringens historie kender til samme problem. Sammentællinger fra folketællingerne fortæller om, hvor mange indvandrere, der var på et bestemt tidspunkt, men der er langt mellem tællingerne, der er kun sjældent regionale opgørelser, ingen lokale opgørelser og tællingerne er lavet på et

tidspunkt af året, som gør at sæsonindvandring mangler.

Det var baggrunden for, at Immigrantmuseet for Danmark i 1996 tog initiativ til at producere indvandrerhistoriske databaser. Immigrantmuseet er en integreret del af Farums Arkiver & Museer. Da vi tog initiativet til at producere databaser indenfor vores interesseområde og stille dem til rådighed via internettet, var tanken bl.a. den, at vi ønskede at bringe Immigrantmuseet ud til interesserede på en måde, så man med rimelighed kunne tale om at besøge museet via nettet. De

På mange store anlægsarbejder rundt om i landet blev der anvendt mange udenlandske arbejdere – som her ved Slangørupbanen i 1906, hvor ca. en tredjedel af arbejderne var svenske. På flere af de større anlægsarbejder blev der ført særskilte registreringsprotokoller, hvor disse arbejdere blev registreret i stedet for i tyendeprotokollen hos sogne- eller byfogeden.

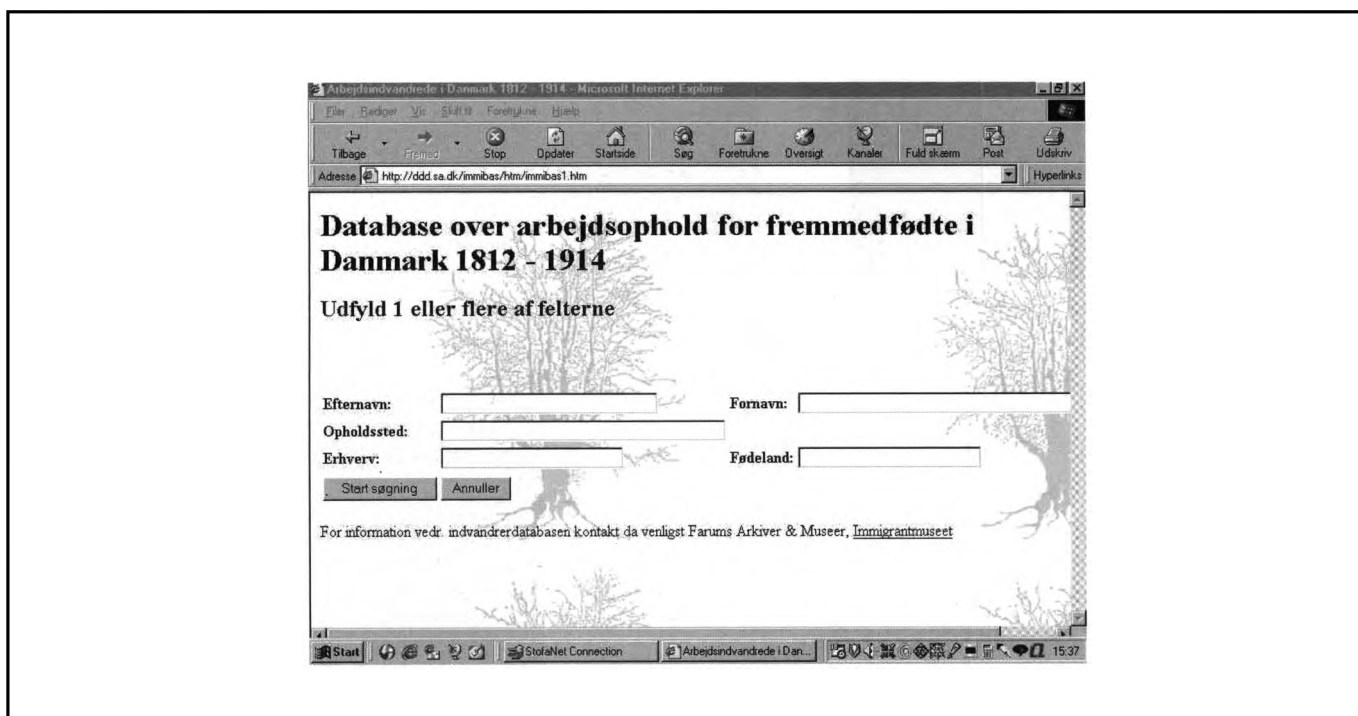
indvandrerhistoriske databaser skal således ikke stå alene på nettet, men vil komme til at indgå i netudstillinger, artikler og interaktive dokumentationskampagner osv. Så langt er vi dog ikke kommet endnu. Her vil jeg koncentrere mig om at give en kort præsentation af den del, som

foreløbig er kommet længst i vores plan, nemlig de indvandrerhistoriske databaser.

Foreløbig er der tre databaser

Ved udgangen af 1998 er der tre indvandrerhistoriske databaser til råd-

dighed for interesserede. Vi har samarbejdet med Dansk Data Arkiv, således at de indvandrerhistoriske databaser nu er tilgængelige for brugere på samme måde som de indtastede folketællinger og Det danske Udvandrerarkivs database over udvandrere.

Vi har modtaget stor og uvurderlig hjælp og støtte i vores arbejde med databaserne fra kollegerne på Dansk Data Arkiv og en stor, tålmodig imødekommenhed ved arkiv-gennemlysninger fra kollegerne på Landsarkivet i København, hvilket jeg synes også offentligheden skal kende til. Hvis disse linier dermed bliver til lidt reklame for Statens Arkiver gør det ikke noget.

De indvandrerhistoriske databaser består af én database over fremmede, som har haft arbejdsophold i Danmark, én database over udlændinge, som har fået tildelt indfødsret og endelig én database over de fremmede, som er blevet udvist af riget. Mens vi regner den sidstnævnte som færdig, så er de to øvrige under stadig udvikling, som det vil fremgå af følgende.

Registrering af fremmedes arbejdsophold

Det er vores drøm at få gennemgået alle eksisterende fortegnelser,

hvor man fra myndighedernes side har registreret de fremmede, som havde et arbejdsophold i landet. Teoretisk burde sådanne fortegnelser findes i to serier.

For det første indførtes i 1812 de såkaldte til- og afgangslister, som sognepræsterne skulle føre. I købstæderne overtoges denne opgave i 1854 af politiet og på landet fortsatte præsterne frem til 1875. Tilgangslisterne mellem 1812 og 1854/1875 skulle således være et register over alle, som tilvandrede det enkelte sogn med henblik på fastere ophold. Denne registrering afløstes af politiets registreringer i tyendeprotokoller og – tillige fra 1875 – protokoller over udstedte opholdsbøger.

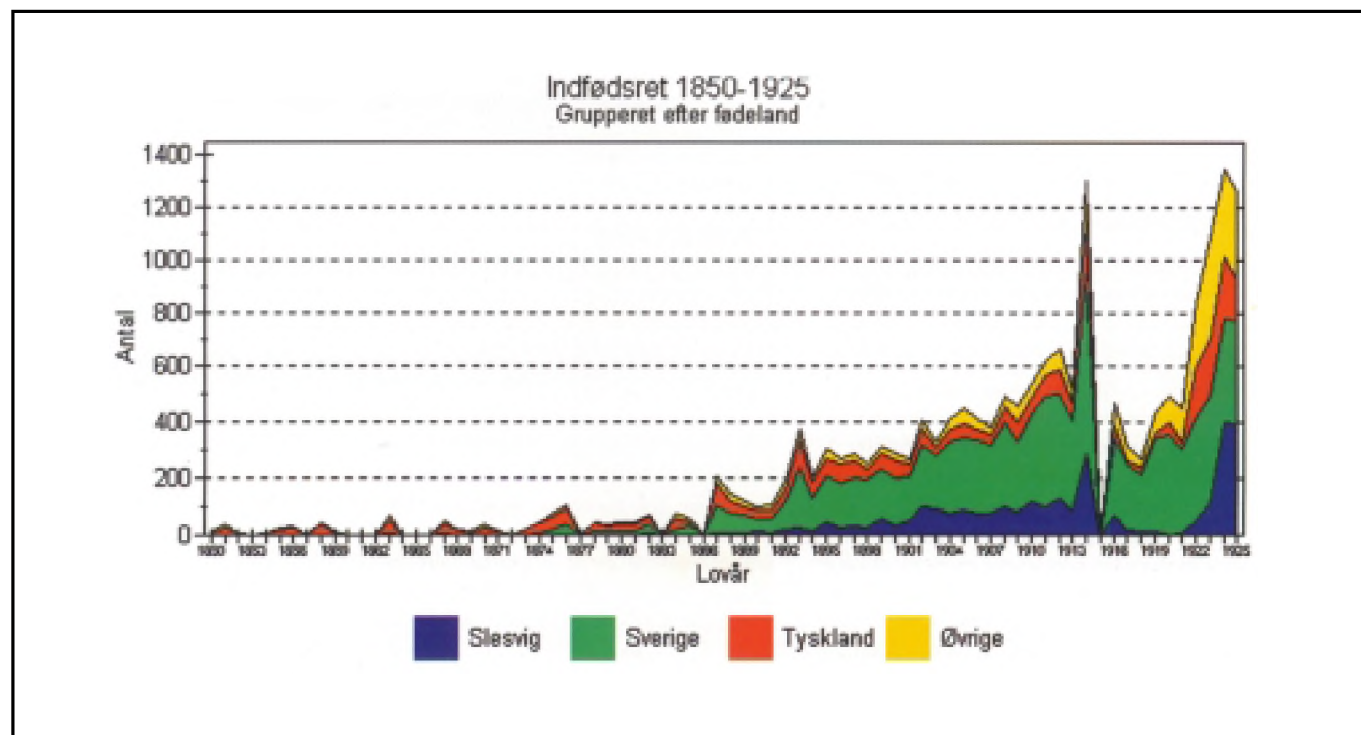
Vi har nøje gennemgået tilgangslister, opholdsbogsprotokoller og tyendeprotokoller fra Nordsjælland og har ført oplysninger om fremmede ind i en database, som består af godt 20.000 registreringer. Her finder man oplysninger om navne,

fodselsdatoer, fødested osv. og ikke mindst om hvornår de pågældende fremmede er ankommet til et bestemt sted og hvor de skulle arbejde samt eventuelt, hvor de så tog hen og hvornår.

Databasen er desværre ikke komplet. Det kan ikke lade sig gøre, for kildegrundlaget har forskellige lakuner.

For det første er tilgangslisterne ofte ikke ført i lange perioder og desuden viser forskellige undersøgelser, at sognepræsterne ikke gjorde dette arbejde særlig godt. Vi regner således med, at der i gennemsnit kun er omkring en tredjedel registreret, som burde have været registreret af præsterne. Naturligvis er der betydelige forskelle fra præst til præst. Nogle gik mere op i opgaven end andre.

Vi ved det ikke, men vi skønner, at politiet var bedre til at løse registreringsopgaven. Alligevel er materialet efter respektive 1854 og 1875 også

behæftet med mangler. Fremmedloven fra 1875 medførte, at de fremmede skulle have en opholdsbog udstedt af den stedlige politimester samt at denne opholdsbog herefter skulle fungere som en almindelig dansk skudsmål-bog, som skulle påtegnes af de lokale sognefogeder på landet og byfogederne i byerne ved senere arbejdsophold. Mens politiets protokoller i Nordsjællands købstæder – Helsingør, Hillerød, Frederikssund og Frederiksværk – er rimelig godt bevarede over lange tidsperioder, så ser det ringere ud for sognefogedernes protokoller på landet. Her er billedet desværre omvendt.

Trods manglerne er databasens dækning tilstrækkelig til, at vi kan lave solide generelle studier over arbejdsindvandringen i Nordsjælland mellem 1812 og 1924. Og mange slægtsforskere vil kunne finde oplysninger om deres indvandrede fremmede forfædre, som ellers er ret umulige at finde.

I 1999 går vi videre med denne database og ser på det tilsvarende materiale i Københavns amt og by. Det er naturligvis en ordentlig mundfuld at gå i gang med og vi påregner foreløbig, at denne opgave vil tage mellem fem og seks år med tre mennesker fuld tids tilknyttet dette projekt.

Forskningsmæssigt er denne opgave imidlertid særlig interessant, idet vi jo også i Nordsjælland ser, at en uforholdsmæssig stor del af de fremmede – særligt de svenske – efter ophold dér melder afgang til København. Hvad de skulle i hovedstaden ved vi faktisk kun lidt om. Skulle de arbejde, videre ”hjem” via Malmö eller skulle de mon købe billet til egentlig udvandring? Sidstnævnte

mulighed stod tilsyneladende åben, når man betænker de betydelige mængder – over 80.000 – svenskfødte, som købte billet til Amerika-bådene i København.

Tildeling af indfødsret

Den anden indvandrerhistoriske database fra Immigrantmuseet omhandler alle de, som er blevet gjort til ”danskere” gennem naturalisationer.

Indfødsretten indførtes som bekendt i 1776 og ved junigrundloven i 1849 blev det fastlagt at indfødsret alene kan tildeles ved lov. Det betyder, at der faktisk er to rækker af naturalisationer. For det første er der de 2.849 personer, som tildeltes indfødsret af kongen i perioden 1776-1847. For det andet er der de indfødsretstildelinger fra og med 1850, som Rigsdagen – fra 1953 Folketinget – har stået for.

Fra og med folketingsforslag fremsat efter den 1. januar 1997 findes oplysninger om tildelinger af indfødsret på Folketingets hjemmeside. Vores mål er derfor at lave en database over indfødsretstildelinger i perioden 1776-1996.

Foreløbig er vi nået så langt, at man i vores database kan finde oplysningerne for perioden 1776-1925 med ca. 21.000 registreringer. Vi påregner, at vi herefter ca. hvert halve år kan tillægge yderligere et tiår. Vores kilde til indfødsretstildelinger efter 1849 er bemærkningerne til lovforslagene, sådan som man kan finde dem i ”Rigsdagstidende” og ”Folketingstidende”. Hidtil har mange for perioden 1850-1915 benyttet det alfabetiske opslagsværk, som Indenrigsministeriet udsendte i 1915 i bogform. Problemet med dette gamle værk er imidlertid, at

man ikke her har medtaget andet end forbogstaver for de enkelte personer og ingen oplysninger om det præcise fødested.

Det er nu afhjulpet ved at tage disse oplysninger direkte i lovforslagenes bemærkninger. Når man benytter denne database, skal man imidlertid være opmærksom på, at reglerne for tildeling af indfødsret har forandret sig noget historisk. F.eks. var det før 1898 sådan, at kun de personer, som direkte er omtalte i de enkelte lovforslag, fik tildelt indfødsret.

Efter 1898 får ægtefælle og hjemboende børn under 18 år automatisk indfødsret sammen med ansøgeren, men oftest er deres navne ikke gengivet i lovforslagene. Som hovedregel skal man derfor regne med, at kun husstandsoverhovedet er søgbar i databasen.

I øvrigt skal man være klar over, at databasen omfatter de, som i tidens løb har fået indfødsret til ”Kongens Riger og Lande”, dvs. at indfødsretten frem til 1814 også omfatter Norge, fra 1815 til 1864 også Lauenborg osv.

I denne database kan man i heldigste fald få oplyst navn, fødeår, fødested, erhverv, bopæl i Danmark samt året, hvor den pågældende tog fast ophold i landet.

Udviste fra riget

En særlig database er allerede lavet helt færdig. Lidt tilfældigt opdagede vi i forbindelse med nogle undersøgelser, at der fra 1875 og frem fortoges en ret betydelig mængde udvisninger af fremmede. Vi har lavet en database over samtlige udvisninger, som politiet foretog mellem sommeren 1875 og udgangen af 1919. Når jeg skriver samtlige er

der dog et lille forbehold. For perioden 1875-1905 omfatter databasen både de udvisninger, som fortoges med og uden tildeling af politimæssigt tilhold.

For tiden 1906-1919 omfatter databasen alene de, som udvistes med politimæssigt tilhold. Da udvisningerne uden tilhold var faldende som procentuel andel af samtlige udvisninger, så er de ikke medtagne udvisninger således af svindende omfang og betydning.

Den eksisterende database omfatter ca. 31.000 udvisninger i perioden 1875-1919. Der er først og fremmest tale om udvisninger, som fortoges med hjemmel i Fremmedloven fra den 15. maj 1875. Ifølge denne lov skulle alle fremmede – dvs. alle uden indfødsret og uden forsørgelsesret i riget – udvises, hvis de ikke havde arbejde eller penge til mindst otte dages forsørgelse. Hertil kom en række udvisninger, som politiet foranstaltede for fremmede i henhold til Straffelovens bestemmelser om, at fremmede, som havde modtaget en dom på mere end 3 da-

ges tugthus på sædvanlig fangekost – dvs. de almindelige straffe for betleri, løsgængeri og prostitution – kunne udvises.

Denne database har sit kildegrundlag i politiets interne meddelelsesblad, nemlig ”Politietferretninger”, som i øvrigt er en guldgrube for de, som interesserer sig for det man kunne kalde for ”samfundets skyggeside”.

I denne database oplyses typisk navn, fødested, fødeår, erhverv, udvisningsdato samt i hvilken politimesters jurisdiktion, den pågældende udvisning har fundet sted.

Indvandrerdata-baserne og fremtiden

På Immigrantmuseets hjemmeside findes en grundigere redegørelse for hver af de indvandrerhistoriske databaser, som nu er til rådighed for interesserede. Her finder man også forskellig baggrundslitteratur, som til stadighed søges ajourført med artikler o.l., hvor databaserne benyttes.

Det er ovenfor blevet beskrevet, hvilke umiddelbare planer der er for udbygning af de eksisterende databaser. Det skal i den forbindelse tilføjes, at vi på Immigrantmuseet gerne hører fra folk, som ligger inde med yderligere oplysninger om de, der omtales i databaserne.

Hen ad vejen kan sådanne supplerende oplysninger være af stor nytte – både når det drejer sig om at udbygge og forbedre de eksisterende indvandrerhistoriske databaser og når det drejer sig om at skabe et grundlag for en fremtidig udarbejdelse af en indvandrerhistorisk fremstilling.

Rom blev ikke bygget på en dag og der vil da også gå en rum tid med at udbygge de eksisterende databaser over arbejdsophold og tildeling af indfødsret. Det forhindrer selvfølgelig ikke, at der er andre potentielle databaser, som vi indtil videre må nøjes med at drømme om.

Det kunne f.eks. være interessant at lave en database over de ”svenske undersætter”, som politiet registrerede i 1808 som potentielle fjender, da Danmark-Norge for en tid var i erklæret krigstilstand med Sverige-Finland. Et andet oplagt emne for en udarbejdelse af en database kunne være de relativt mange bevarede personalefortegnelser fra virksomheder, som vi ved benyttede store mængder af indvandret arbejdskraft. Det drejer sig ikke mindst om teglværker og tekstilfabrikker o.l. mellem ca. 1840 og 1900. Endelig kunne det være givende med en database, som bygger på fæstekontorernes registreringer af arbejds-søgende og arbejdsgivere mellem ca. 1860 og 1920. Osv.

Mulighederne er mange og må tages vare på, hvis der skal skabes et ordentligt demografisk grundlag, på hvilket der kan etableres viden om indvandringernes omfang og art.

Indvandrerhistorie er selvfølgelig ikke "bare" registre

Gennem de indvandrerhistoriske databaser kan efterhånden etableres et overblik vedr. strukturer, mængder og tendenser i indvandringen til vores samfund siden begyndelsen af det 19. århundrede. Det er uden tvivl vigtigt og i tilgift får ikke mindst slægtsforskere nogle nye muligheder for at finde deres indvandrede forfædre.

Men indvandrerhistorie er naturligvis andet og mere end navne, datoer og mængder. På Immigrantmuseet er vi også meget interesseret i at få oplysninger om fund af breve, dagbø-

ger, erindringer o.l., som giver oplysninger om indvandrerens kår og muligheder i samt indtryk af samfundet.

Indvandringen i den periode, som de ovenfor beskrevne databaser omhandler, var først og fremmest præget af arbejdsindvandring af både faglærte og ufaglærte arbejdere. Det betyder desværre også, at der har været en kraftig tendens til, at disse mennesker ikke havde for vane at dokumentere sig selv skriftligt. Der er langt mellem fund af deres breve, dagbøger og erindringer. På Immigrantmuseet tror vi ikke på, at alle svenske indvandrere var som Lassefar i "Pelle Erobreren" eller at alle roepolakker er omfattet af den meget gribende beskrivelse i Hilmar Wulffs store værk om "Vejen til Livet". Der er brug for at nuancere billedet. Det kan alene lade sig gøre, hvis vi får tilvejebragt et bredere kildegrundlag.

Derfor indsamler vi sådant berettende materiale – gerne i kopi-form – fra både private og offentlige samlinger. Jeg håber at denne lille præsentation af arbejdet med databaserne også vil fungere som et lille opråb om behovet for indsamling af mere materiale fra de indvandrede – og deres børn – selv.

Arkiv- og museumschef
Henrik Zip Sane
Farums arkiver & Museer
Kulturhuset
Palholmcentret
3520 Farum
email:
henrik.zipsane@immigrantmuseet.dk

Mere om præstehistorier

af Flemming Aa. Winther

I anledning af Lene Olsens artikel om Rigsarkivets Samlinger om Præstehistorie, specielt *Vestens seder* [bragt i Slægt & Data 1999 nr. 3, red], vil jeg gerne gøre opmærksom på, at jeg er ved at opdatere et af hjælpemidlerne til genealogiske studier af præstefamilier. Det drejer sig om Erhard Qvistgaards *Præstehustruer, der helt eller delvis mangler i Wibergs Præstehistorie*, inklusive de udkomne tillæg. I *Slægten* nr. 18 (1998), side 53-54 har der været en udførligere omtale af problemerne ved og hensigten med projektet. Et væsentligt punkt er, at der (i det mindste for tilføjelsesens vedkommende) nu kommer kildehenvisninger med i teksten. De vil i mange tilfælde også kunne bruges

som indgang til oplysninger om præsterne.

For tiden afspejler forbedringerne i for høj grad mine personlige interesser (Nørrejylland), og den foreliggende version indeholder derfor en blanding af kritisk afskrift af den oprindelige tekst og nye resultater. Det ville naturligvis være en fordel at få et så bredt grundlag for en ny udgave som muligt. Derfor vil jeg opfordre *Slægt & Data*'s læsere til at sende mig oplysninger f.eks. fra upublicerede arkivstudier, som det kunne være godt at få med i en forbedret udgave af Qvistgaards bog. Også henvisninger til litteraturen (efter ca. 1935) kan bruges, eksempelvis fra pålidelige slægtsbøger el-

ler fra de mange lokalhistoriske tidsskrifter. Jeg agter selv at gennemgå *Personalhistorisk Tidsskrift* fra 1935 til nu; men det vil næppe blive muligt for mig at nå meget mere indenfor en rimelig tidshorisont. Jeg vil også nævne, at der mangler meget om præstehustruer (inklusive deres forældre), som er født eller døde i Norge, respektive i det øvrige udland.

Flemming Aa. Winther
Bgm.-Drews-Str. 23
D-24119 Kronshagen
Tyskland
e-mail: winther@phc.uni-kiel.de
Tlf. +49-431-580433 (Aften og weekend)

Præmie for en god historie !!!!!!!

I Slægt & Data 1999 nr. 2 blev der udloddet en præmie på 3 flasker rødvin for den bedste internethistorie.

Opfordringen bar frugt, og der kom mange indlæg. Og alle rigtig gode indlæg. Derfor var det også en ganske vanskelig sag. Hvem skulle tildeles denne præmie ?

Valget faldt på Kathrine Tobiasen, der bidrog med "en lille historie om Internettets lyksaligheder" i Slægt & Data 1999 nr. 4. Redaktionen siger et stort tillykke!!!

Når valget faldt på netop denne historie, var det afgørende ikke substansen i historien. Deri adskiller Kathrine Tobiasens historie sig i og for sig ikke så meget fra de andre indsendte indlæg: Der er i alle tilfælde tale om spændende små dagligdags tildragelser. Det afgørende er heller ikke, hvorvidt begivenhederne udspiller sig i lille Danmark eller et eller andet sted i den store verden. For bestyrelsen var det udslagsgivende Kathrine Tobiasens stil. Hendes fascinerende og spændende måde at bruge sproget på: På én gang levende, livligt uden på noget tidspunkt at blive poppet eller sjusket. Det er en nærmest afslappet sprogstil, der her foldes ud, uden at det på noget tidspunkt går ud over sagligheden. Det er der ikke så mange, der mestrer.

Efterfølgende har det maget sig så, at vinderen har meldt sig som interviewer til vores blad (se omtalen s. 4). Vi glæder os allerede til at læse resultaterne !!!!!!!

En anden form for slægtsbøger

af Jørgen Nielsen

Slægt & Data 1999 nr. 4 bringer en artikel af J. Hyldedahl Rasmussen om en slægtsbog baseret på et steds matrikelnumre.

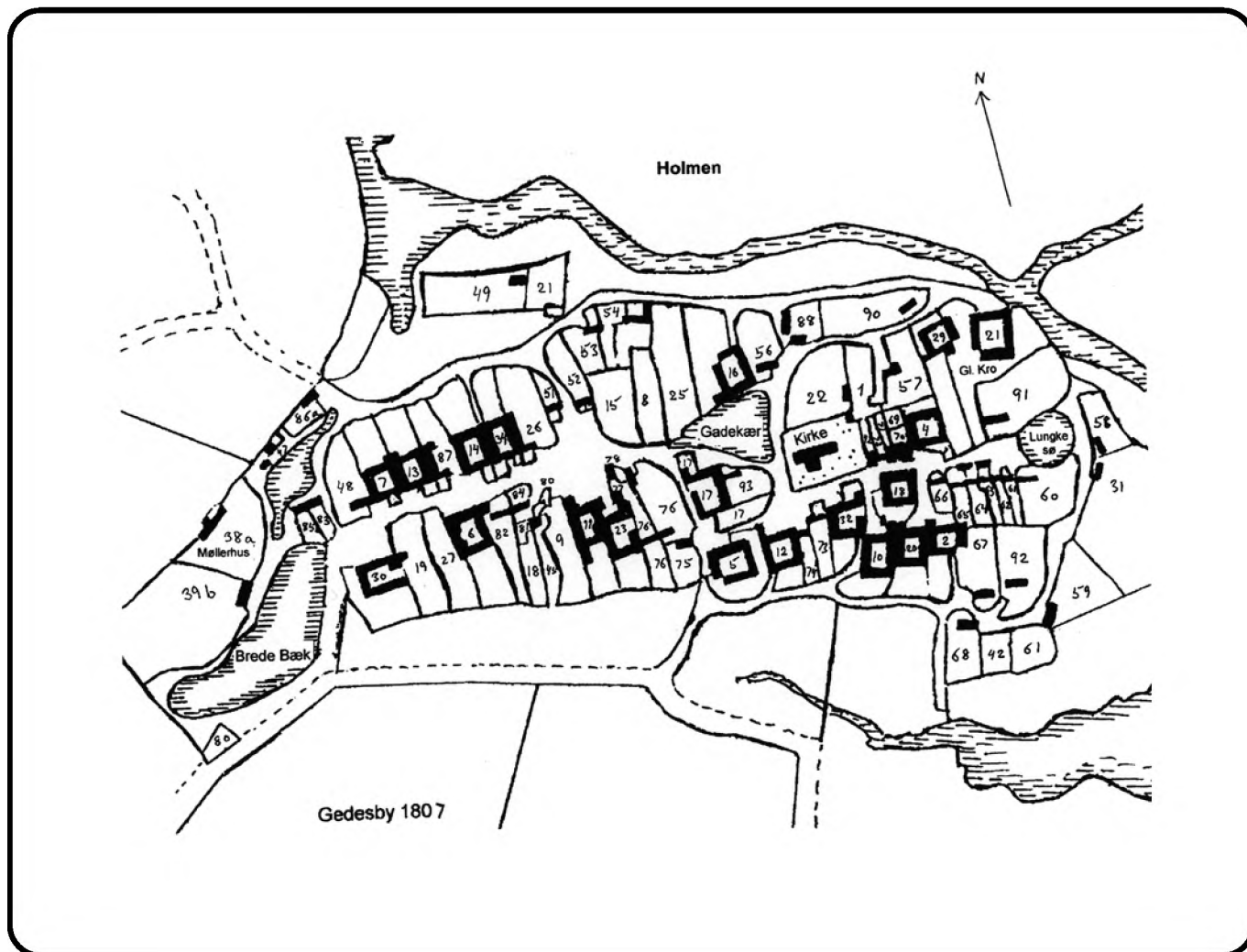
Jeg har gjort noget lignende for Gedesbys vedkommende. Gedesby er Falsters og dermed Danmarks sydligste sogn, delt i 2 ejerlag, og med hensyn til historiske kilder begunstiget, dels af, at næsten hele Falster „altid“ har været kongeligt gods, med mange kilder bevaret, og dels af *Valdemars Jordebog* fra

1231 med *Falsterlisten* fra ca. 1255 og den første omtale af kongsgården, Gedesgaard, hvor de kongelige indtil ca. 1590 overnattede under rejser sydpå.

Gedesby havde 41 gårdnumre frem til 1718, hvor man på grund af de mange ødegårde og overgangen til ryttergods, lagde gårdene sammen til 30. Fra Gedesby var der færgefart til Rostock, og følgelig en kgl. priv. kro, her var rytterskole fra 1724, kirke, ingen præstegård, men en annexgård.

Svend Aakjærs artikel

Af interesse for enkelte gårdes historie læste jeg Svend Aakjærs artikel *Dansk Landsbyhistorie 1844 – 1600*, [i tidsskriftet *Fortid og Nutid* bd. 4, 1923, red.] hvori han foreslår, at tage alle gårdene med, og så for øvrigt arbejde sig tilbage i tiden, når man alligevel dykker ned i arkiverne. Det er naturligvis rationelt, men 41 gårde er godt nok mange, og husmænd var der jo også. Jeg har dog ikke fortrudt, at jeg valgte denne metode.

Da jeg startede for mange år siden, kendte jeg intet til færdige slægtsforskningsprogrammer, men min kone lavede 2 databaser, som har tjent mig godt i dette arbejde. De rummer nu godt 5000 personer fra dette sogn, med alle de søge- og sorteringsmuligheder, som hhv. Works og Excel rummer.

De to baser

Den ene base hedder **Personer** og rummer kolonnerne: *navn* (kun voksne), *tilnavn*, *fødsel*, *død*, *skifte*, *fader*, *gl. gårdnr.*, *matr.nr.*, *stilling*, *anmærkninger*, *1. partner*, *2. partner*, *3. partner* og *4. partner*. Ved hjælp af fader-kolonnen og lidt held kan man følge en slægt tilbage i tiden.

Familier er den anden base, som har kolonnerne: *mand*, *hustru*, *trolovelse/vielse*, *1. barn*, *2. barn osv. op til 8. barn*. Her kan man v.h.j.a. børnekolonnerne gå frem imod vor tid i slægten.

Det siger sig selv, at ikke alle kolonner er udfyldt totalt, men alligevel er rækken af de 41/30 gårdes beboere i tiden ca. 1640 til ca. 1890, hvor jeg slutter, nogenlunde ubrudt.

Med hensyn til husmændene er det sværere at finde oplysninger, men det er nu alligevel lykkedes at sætte historie på de fleste matrikelnumre i landsbyen.

Når jeg slutter omkring 1890, skyldes det dels, at hertil er kirkebøgerne nemt tilgængelige som xerox-kopier, og dels at færgesbyen Gedser blev anlagt sydligst i sognet i 1886, og derved gav anledning til en

Bemærker.
I tiden op til midten af 1700-tallet, hvor kun få kunne skrive deres navn, anvendtes bomærker ell. karvernærker, der ofte fulgte gårdene. Man kan finde dem i kirkebøgerne og skifte- og fæsteprotokollerne, hvor de er anvendt som underskrift. En del er fra Allan Tønnesens artikel i Sydfalster Nyt i 1983. *At karve betyder at skære*. De første herunder, i matrikel-nummerorden (sidste tal), er det lykkedes at forbinde med gårdene til visse tidspunkter, men som det ses kunne de ændres med tiden eller med en ny fæster. Til numrene i sidste kolonne skal bemærkes, at første nr. er anvendt til ca. 1719, hvorefter anvendtes det midterste nr. indtil matriklen 1844, der indførte de sidste numre. Hvis det/de sidste nr. er nul, betyder det at gården er nedlagt og udparcelleret.

†	Rasmus Rasmussen	1721	3 > 2 > 0	
✓	Ole Rasmussen	1722	16 > 12 > 0	
⊗	Jørgen Laursen	1726	22 > 0 > 0	
⊗	Jørgen Laursen Rase	1731	22 > 0 > 0	
†	Rasmus Villumsen	1705	32 > 0 > 0	
†	Jens Hansen Jeppesen	1700	14 > 11 > 4a	= Jens Hansen Skomager
†	Jeppé Hansen Rysse	1693	19 > 15 > 5a	
†	Hans Pedersen Krøl	1724	19 > 15 > 5a	
†	Rasm. Fridrichsen Krøl	1745	19 > 15 > 5a	
†	Peder Jensen Rask	1705	33 > 24 > 6a	
†	Jens Pedersen Rask	1726	33 > 24 > 6a	
⊗	Niels Ollufsen	1706	2 > 1 > 7a	
⊗	Niels Olsen	1729	2 > 1 > 7a	= Niels Olfusen
†	Fridrich Pedersen	1600	26 > 27 > 0a	

masse udstykninger og stor befolkningstilvækst, som kunne blive en helt anden/andens historie.

Udgivelse

Disse matriklers historie skal naturligvis komme interesserede til gode, hvorfor de udkommer i bogform i begyndelsen af år 2000.

Men da de måtte have en passende baggrund, starter bogen med kronologisk ordnede citater fra de vigtigste kilder. Det giver selvfølgelig spring i emnerne, så efter denne gennemgang følger en række emnedelte kapitler, inden de enkelte matrikelnumre behandles, og således

sneg bogen sig efterhånden op på 370 A4-sider.

Det blev med andre ord en bog om hele byens historie, som på grund af formen er kaldt **GEDESBY, historisk håndbog**. De 2 nævnte databaser bliver indlagt i bogen på disketter, både som Works 4 og Excel 97 for at tilgodese flest muligt.

Jørgen Nielsen
Kildebakkegårds Allé 46 B
2860 Søborg
tlf. 39 56 05 99
e-mail: joeringe@post3.tele.dk

GEDCOMP - en gennemgang 2. del

af Lars Lundin

Første del af dette indlæg blev bragt i Slægt & Data 1999 nr. 4

Hans Hansen kan kontaktes via email: Hans@mail.dk
Jeg har sendt Hans Hansen en email svarende til denne email.

Resultatet af sammenligningen findes nederst i denne mail.
Her er en liste over personerne med flest point:

GEDCOMP's email om sammenfald

En email fra GEDCOMP om personsammenfald indeholder kontakt-information om den anden slægtsforsker, en kort liste over de mest sikre personsammenfald, samt en detaljeret, komplet liste over de sammenfaldende personer. Her er et autentisk eksempel på de første linjer i sådan en email (slægtsforskernes navne har jeg ændret til Jens Jensen og Hans Hansen):

Til Jens Jensen.

Din indsendte GEDCOM-fil dk20119c.ged er blevet sammenlignet med GEDCOM-filen dk10701a.ged, og der er blevet fundet 14 mulige personsammenfald.

dk10701a.ged er indsendt af Hans Hansen.

Navn (dk10701a.ged)	<=>	Navn (dk20119c.ged)
Andreas Martinus /Harkjær/	<=>	Andreas Martinus /Harkj?r/
Johan Peter /Harkjær/	<=>	Johan Peter /Harekier/
Ellen Harriet /Harkjær/	<=>	Ellen Harriet /Harkj?r/
Christiane /Mortensen/	<=>	Christiane /Mortensen/
Ane /Hundahl/	<=>	Ane /Hundahl/
Ole Emil /Harkjær(-Simonsen)/	<=>	Ole Emil /Harkj?r/
Petrine /Harkjær/	<=>	Petrine /Harkj?r/
Emil /Simonsen/	<=>	Emil /Simonsen/
Peder Pedersen /Harkjær/	<=>	Peder Pedersen /Harekier/
Marie Carlsdatter /Reenberg/	<=>	Marie Carlsdatter /Reenberg/

Resultatet af sammenligningen starter med denne opsummering:
12360 similarity points scored by 14 pair(s) of persons in 1 group(s) of closely related persons.

De 12360 point er mere end nok til at udelukke enhver tvivl om sammenfaldets ægthed. Derudover oplyser GEDCOMP, at de 14 par sammenfald vedrører personer, der alle er nært beslægtede.

Derefter følger for hvert af de 14 par GEDCOM-posterne for de to sammenfaldende personer, sammen med det antal point som hvert par har fået. Her er to par sammenfald (linjer der starter med et ciffer er GEDCOM-poster):

Similarity points of INDI I218 (dk10701a.ged) & I520 (dk20119c.ged): 1228 Individual no. 208 in dk10701a.ged:
0 @I218@ INDI
1 NAME Johan Peter /Harkjær/
1 SEX M

1 OCCU Bagermester
 1 BIRT
 2 DATE 23 AUG 1813
 2 PLAC Thisted
 1 FAMS @F79@
 1 FAMC @F80@

Individual no. 520 in
 dk20119c.ged:

0 @I520@ INDI
 1 SEX M
 1 NAME Johan Peter /Harekier/
 1 BIRT
 2 DATE 23 AUG 1813
 1 OCCU Bagermester
 2 DATE FEB 1845
 1 FAMC @F180@
 1 FAMS @F181@

Similarity points of INDI I219

(dk10701a.ged) & I521

(dk20119c.ged): 994

Individual no. 209 in
 dk10701a.ged:

0 @I219@ INDI
 1 NAME Christiane /Mortensen/
 1 SEX F
 1 BIRT
 2 DATE 1814
 2 PLAC Thisted
 1 FAMS @F79@

Individual no. 521 in
 dk20119c.ged:

0 @I521@ INDI
 1 SEX F
 1 NAME Christiane /Mortensen/
 1 BIRT
 2 DATE 1814
 1 FAMS @F181@

Af de 4 FAMS-poster ses det, at manden og kvinden er ægtemand og hustru - de øvrige personer er nogle

af deres børn, børnebørn, oldebørn, forældre og bedsteforældre. Bemærk at sammenfaldet mellem de to gange 'Christiane Mortensen' har givet 994 point, på trods af der kun er et navn og et fødselsår tilfælles. Dette skyldes, at GEDCOMP udnytter sammenfaldene mellem Christiane Mortensens slægtninge til at bestyrke påstanden om sammenfaldet. Hendes ægtefælle har fået flere point, fordi han har et mere sjældent navn, fordi begge filer indeholder oplysninger om hans ikke helt almindelige profession og hans præcise fødselsdag. Grunden til at han ikke har fået langt flere point end sin hustru, er at hun netop også får point, fordi hendes ægtefælle i begge filer er bagermester med en eksakt fødselsdag. Dette er grunden til, at GEDCOMP kan finde personsammenfaldene med så stor sikkerhed.

Her er et andet af de 14 par sammenfald:

Similarity points of INDI I3

(dk10701a.ged) & I527

(dk20119c.ged): 682

Individual no. 3 in

dk10701a.ged:

0 @I3@ INDI
 1 NAME Lise /Knudsen/
 1 SEX F
 1 COMM Remaining information left out by GEDCOMP

Individual no. 527 in

dk20119c.ged:

0 @I527@ INDI
 1 NAME Lise /Knudsen/
 1 SEX F

1 COMM Remaining information left out by GEDCOMP

COMM-posterne er indsat af GEDCOMP. Grunden er, at en eller begge GEDCOM-filer indeholder oplysninger om at ovenstående person er levende. Derfor har GEDCOMP fjernet alle oplysninger på nær individ-nummer, køn og navn. Dette er for at forhindre at slægtsforskere skal bruge GEDCOMP til at videregive oplysninger om nulevende personer.

Begge slægtsforskere får en enslydende email og kan derefter indbyrdes aftale, hvordan de kan gavne hinandens slægtsforskning.

Hvad er mit eget udbytte af GEDCOMP

Adskillige personer (dog sjældent slægtsforskere) har sagt, at jeg burde tage penge for brugen af GEDCOMP. Det er urealistisk og vil ikke ske af flere grunde: For det første er det et væsentligt bidrag til GEDCOMP's succes, at flere hundrede slægtsforskere har betroet mig deres oplysninger - hvilket jeg ikke kan tillade mig at tjene penge på. Udover de praktiske problemer med betaling, tror jeg derudover, at meget få er så begejstrede for GEDCOMP, at de vil betale for servicen. For vi er jo så heldige, at den almindelige slægtsforskning (arkivbesøg) er gratis.

Jeg vil heller ikke forsøge at sælge GEDCOMP-programmerne. For det første er de pt. ikke i en stand, hvor folk kan have glæde af selv at bruge dem.

For det andet tilhører jeg den kreds af mennesker, der mener, at de bedste programmer er gratis.

Derfor undgår jeg de fejl-plagede Microsoft-produkter og anvender i stedet det stabile gratis-operativsystem Linux. Min slægtsforskning, herunder GEDCOMP, er også baseret på gratis programmer.

Når min interesse i at drive GEDCOMP ikke skyldes higen efter mammon, kunne nogen måske undre sig over, hvorfor jeg alligevel bruger tid på dette projekt, så her er nogle grunde:

En ting er, at jeg har fået forbedret min egen slægtsforskning. En anden ting er, at udviklingen af de nødvendige GEDCOMP-programmer og driften af GEDCOMP har skærpet mine EDB-kundskaber, hvilket gavner mig i mit arbejde. Men ligeså vigtigt er i al beskedenhed, at ganske mange brugere har udtrykt deres tilfredshed med GEDCOMP og fornemmelsen af at gavne slægtsforskningen på den måde er meget motiverende.

GEDCOMP versus DISBYT

Her er nogle forskelle mellem GEDCOMP og DISBYT, sådan som det pt. drives af DIS-Sverige:

1) Der kræves medlemskab af DIS-Sverige for at få oplyst navn og adresse på indsenderne af de GEDCOM-filer man finder sammenfald med på denne måde. Da jeg er bosat i USA var DISBYT's administrator dog så venlig at give mig navn og adresse på en indsender af en matchende GEDCOM-fil.

2) GEDCOMP udfører en meget omfattende og meget rost fejlkontrol af de indsendte oplysninger. Med denne service har GEDCOMP indtil nu givet SAMTLIGE brugere af GEDCOMP mulighed for at rette fejl i deres slægtsforskning.

3) Som nævnt ovenfor finder GEDCOMP personsammenfaldene slægtsvis, hvilket giver den unikt høje sikkerhed for at sammenfaldene er korrekte.

4) Med DISBYT får kun den ene af parterne besked om sammenfaldene, mens GEDCOMP sender email til begge parter.

5) DISBYT vil vanskeligt kunne give en gevinststatistik som GEDCOMP's (se tabellen ovenfor) (red. se forrige nummer af Slægts & Data), da DISBYT kun giver en li-

ste over personer, som måske er sammenfaldende.

6) GEDCOMP holder styr på hvilke meddelelser om sammenfald, der er afsendt, således at man kan erstatte sin GEDCOM-fil med en ny uden at modtage flere meddelelser om de samme personsammenfald. GEDCOMP kan også holde rede på flere GEDCOM-filer fra samme slægtsforsker, således at en slægtsforsker kan indsende een fil med sin egen slægtsforskning, og GEDCOM-filer fra andre slægtsforskere, som ikke har email.

7) Kun DIS-medlemmer kan få optaget deres GEDCOM-fil i DISBYT, mens enhver kan bruge GEDCOMP.

8) Nok den vigtigste forskel: GEDCOMP har allerede oplysninger om knapt 1 mio. danskere, mens en dansk version af DISBYT skal starte på bar bund.

Fremtiden

Først må jeg sige, at driften af GEDCOMP pt. sker uden nogen form for økonomisk støtte, at GEDCOMP-programmerne er så kryptiske, at det kun er mig selv, der kan finde ud af at bruge dem og at jeg driver GEDCOMP i min fritid (efterhånden kræver det dog kun ca. 20 min. om dagen). Så det er ikke givet, at GEDCOMP vil fortsætte vilkårligt længe. Men nu har det fungeret i godt to år, og så længe det virker og er til gavn, så kan jeg opfordre til at bruge denne service.

I november sidste år holdt jeg et foredrag om GEDCOMP. Blandt til-

	GEDCOMP	DISBYT
1) Interaktiv www-søgning	Nej	Ja
2) GEDCOM-fejlkontrol	Ja	Nej
3) Sammenfald findes slægtsvis	Ja	Nej
4) Email sendes til begge indsendere	Ja	Nej
5) Offentlig gevinst-statistik	Ja	Nej
6) Flere filer per slægtsforsker	Ja	Nej
7) Enhver kan indsende sin GEDCOM-fil	Ja	Nej
8) Søgning på danskere pt. mulig	Ja	Nej

hørerne kom der et forslag om at bruge de sammenfald, som GEDCOMP finder, til at sammenmelte de indsendte GEDCOM-filer til een stor GEDCOM-fil. Jeg var først ikke specielt optimistisk over for sådan et projekt. Men det er en pudsigt tanke at på den måde få en form for overblik over, hvordan vores forfædre er beslægtede. Det vil også kunne gøre GEDCOMP-sammenligningen endnu mere effektiv. Så det er noget jeg overvejer. For at dette ikke skal blive opfattet som en slags Big-Brother projekt, vil

jeg med det samme sige, at sådan en database ikke ville inkludere oplysninger om nulevende personer.

Enhver er velkommen til at komme med andre forslag og kommentarer. Hvis du vil indsende en GEDCOM-fil til GEDCOMP, bør du først læse instruktionen på GEDCOMP's [www-side: www.imm.dtu.dk/~lkl/gedcomp/](http://www.imm.dtu.dk/~lkl/gedcomp/)

Lars Lundin
pt. Los Alamos, USA
email:lkl@lanl.gov

Lars Kr. Lundin har ønsket at bringe et svar til DDA's reaktion på artiklen: Sådan kan du bruge KIP i *Slægt & Data* 1999:4. Eftersom Lars Lundin opholder sig en del i USA har det pga. knas i postforsendelserne ikke været muligt at bringe hans indlæg i dette nummer. Det kommer i stedet for i næste nummer af bladet.

Søg og erstat

af Niels Munch

Jeg tror de fleste kender den situation, hvor man fra en anden modtager nogle oplysninger, hvor der findes mærkelige tegn i stedet for æ, ø og å.

I Word er det meget let at klare dette problem, og andre tekstbehandlinger har sikkert samme muligheder. Når jeg får en sådan meddelelse, finder jeg tegnet for æ, kopierer det op ovenover teksten og kalder så " søg og erstat " frem, kopierer tegnet for æ ned i søg, og indsætter æ i erstat, og så erstattes alle. I løbet af et sekund viser den, hvor mange der er blevet rettet. Så gentager jeg proceduren med de andre bogstaver.

Men når jeg i BK5 udskriver aner eller efterkommere i bogform, bruger jeg det også, idet det ikke er alle modtagere der forstår, at f står for født, g for gift og d for død og det ser i øvrigt også bedre ud, når ordene er skrevet helt ud.

Her sætter jeg under søg g og i erstat gift, men her skal man passe på og gå ind "under flere " og markere "kun enkelt ord " ellers sker der det, at alle ord der ender på g får tilføjet ift, Ringkøbing bliver til Ringkøbingift.

Når man indtaster personer i BK5 er der kun plads til 3 månedsbogstaver, så også her kan man gå ind på søg og skrive jan og så i erstat januar. Det pynter på udskriften.

Bruger du Word, kan du bruge genvejstasterne til hele operationen, det er lettere. Tryk ctrl+c for at kopiere, tryk ctrl + v for at indsætte og tryk ctrl+b for at få søg og erstat frem.

Niels Munch - Stubbevej 8 - 3250 Gilleleje

GEDCOMP eller DISBYT, eller Ja takk, begge deler ?

af Alf Christophersen

Redaksjonell kommentar:

Alf Christophersen har til dels i samarbejde med Olof Cronberg innsendt følgende kommentar til Lars Lundins innlæg i sidste nummer af Slægt & Data.

Da jeg skrev om DISBYT i Slægt & Data i 1999 var det for å informere om at man i Sverige og Norge er i gang med arbeide for å inkludere også danske data i DISBYT-sammenheng, ikke for å kunngjøre en konkurrent som skulle konkurrere ut GEDCOMP.

Flere systemer

Det er mange måter å finne slektsforskere som forsker på samme materiale som en selv. Tidligst ute var vel Tiny Tafels som var meget populære på Fido-nettet i slutten av 80-tallet, og er kanskje det fremdeles, dog i kanaler som ikke vises så mye på Internet.

I forbindelse med Roots-L diskusjonslisten (som undertegnede opprettet sammen med Marty Hoag i desember 1987) dukket opp Cliff Manis som senere startet et prosjekt på å samle Gedcom-filer i en stor database, GenServ <http://www.genserv.com>, et prosjekt som fremdeles eksisterer og har i dag mer enn 18 millioner data i mer enn 14000 Gedcomfiler fra mer enn 83 land. Denne databasen er til enhver tid søkbar, både via E-mail og World Wide Web.

Nylig har mormonerkirken også gjort sitt Ancestral File (og IGI-system) tilgjengelig over nettet, et system som forsøker å kople sammen alle slekter som mormonere har job-

bet med sammen til en stor slekt hvor man kan søke opp de enkelte slekter og finne en del om mulige personer som er i slekt med disse.

Det eksisterer sikkert flere andre systemer også, men kanskje ikke så kjente her i Norden.

Sammenligning av data

Det er store forskjeller i grunnlaget for sammenlikning av data.

Gedcomp og Genserv tar utgangspunkt i å sammenlikne to eller flere Gedcom-filer og identifisere personer som synes å være samme, ut fra dato for begivenheter samt familiestruktur. Begge baserer seg på at innsender sender en komplett Gedcom-fil som blir inkludert i databasen som sådan og kan således en gang i fremtiden trekkes mer eller mindre komplett ut igjen av f.eks. arvinger etter systeminnehaver og brukes/misbrukes på måter opprinnelsespersonen har kontroll over. Også Ancestral File bygger på innsendelse av Gedcom-filer, men siden det ikke er enkeltpersoner som har ansvar for hemmeligholdelse av data, men et helt kirkesamfunn, er sannsynligheten her for misbruk i ettertid redusert.

Dessverre er det mange som ikke sender inn sine data, nettopp pga. faren de føler eksisterer for misbruk av deres surt ervervede data.

Tiny Tafel bygger på å sette sammen alle personer med samme slektsnavn til en enkelt linje som forteller om migrasjon for slektsnavnet, samt årstall for første og siste kjente person, dvs. første årstall slekten er nevnt i databasen og siste årstall samme slektsnavn er nevnt. Sammen med slektsnavn legges også inn Soundex-koden for slektsnavnet. Et liknende prosjekt er Family Search i Rootsweb.

Disbyt kommer her inn som en mellomting. Også Disbyt bygger enten på innsendte Gedcom-filer (for de som ikke bruker Disgen) eller ferdige ekstraherte data som Disgen lager. Med Disbyt blir innholdet i en Gedcom-fil omformet slik at notater og andre data enn ytterkanter av livsforløpet i tid, blir fjernet. I siste versjon blir lenker mellom foreldre og barn tatt vare på om brukeren ønsker dette (det er ikke et krav) noe som medfører at andre som leverer data med koplinger kan klatre i bidragsyterens slektstre på weben. Dette forutsetter et brukernavn og passord man kun får utdelt når man selv bidrar med lenker i sine data.

Hvad bør man gjøre?

Uten å gå nærmere inn på hva Lars Lundin skriver i sine artikler (det er en del faktiske feil om Disbyt i artikkelene hans som Olof Cronberg kommentere nærmere etter dette, ant. basert på at det er lenge siden

Lundin selv har bidratt med data til DISBYT) vil jeg anbefale at folk leverer bidrag til begge systemer. Så lenge Lars Lundin hevder at han ikke har kommersielle hensikter med sitt system, forstår jeg ikke helt hvorfor han formulerer seg som om innføring av DISBYT i Danmark er en nærmest fiendtlig handling fra DIS-Danmarks søsterforeninger. En enkel løsning på å få i gang fort en database for DIS-Danmark var om

de som har sendt Lars Lundin et bidrag, også sender tilsvarende bidrag til DIS-Danmarks database for samkjøring også der.

Norsk Datatilsyn

Når det gjelder data fra Norge til GEDCOMP så kan det være at datatilsynet ønsker å ha et ord med i spillet. Norsk datalovgivning krever i bunn og grunn konsesjon for at man skal kunne sende persondata til

utlandet. Hvorvidt dette gjelder slektsforskere eller ei gjenstår å se. I tilfelle vil selv Harald Hårfagre (Harald Luva) sannsynligvis også være konsesjonsbelagt :-).

Alf Christophersen
4909 Songe
Norge
E-mail:
alf.christophersen@basalmed.uio.no

GEDCOMP versus DISBYT

af Olof Cronberg

Til Lundins sammenlikning av begge programmer har vi noen kommentarer:

Her er nogle forskelle mellem GEDCOMP og DISBYT, sådan som det pt. drives af DIS-Sverige:

	GED- COMP	DISBYT
2) GEDCOM-fejlkontrol	Ja	Nej
3) Sammenfald findes slægtsvis	Ja	Nej
4) E-mail sendes til begge indsendere	Ja	Nej
5) Offentlig gevinst-statistik	Ja	Nej
6) Flere filer pr.slægtsforsker	Ja	Nej
7) Enhver kan indsende sin GEDCOM-fil	Ja	Nej
8) Søgning på danskere pt. mulig	Ja	Nej

2) Her har DISBYT kontroll på stedsnavn. I GEDtreff vil det også bli sjekk på om et navn tilhører en kvinne eller mann ut fra innsamlede navn typisk for hvert kjønn. Evt. feilregistrering av kjønn har normalt liten interesse for DISBYT, men vil kunne skape forvirring i egen database om man har registrert feil kjønn på mann og kone. En del andre kontroller vil etterhvert også bli lagt inn.

3) I DISBYT har man nylig innført muligheten å markere om flere per-

soner i samme familien finnes med i treffet.

4) Dette kan være av interesse, i sær for små bidrag, men det har sine sideeffekter. Som Olof Cronberg sier, „Jag är till exempel inte intresserad av att få veta varje gång det kommer ny Johannes Rudbeckius till basen.“

Man kan når som helst bidra med nytt sett med data, og da får man jo kjørt alle sine nye data mot de som tidligere har bidratt og får alle disse opplysninger samlet, ikke stykkevis

og delt etterhvert som andre sender inn sine data og får tilslag, noe som kan medføre mye E-post, mer enn man egentlig ønsker.

5) Normalt vil en som sender inn ca. 100 personer finne at ca. 20 av disse finnes allerede i databasen.

6) Dette har til enhver tid vært mulig i DISBYT.

7) Årsaken til at DISBYT/DISStreff henvender seg primært til sine medlemmer er først og fremst pga. finansiering av prosjekt samt at vi ønsker at det skal være et redskap til å få folk interessert i å melde seg inn i foreningene. Ved hjelp av DISBYT/DISStreff-databasene på nettet kan alle søke på forhånd og finne ut om medlemskap i foreningene har noe for seg.

8) Dette håper vi å kunne rette på i fremtiden! Søkeskriptet er så godt som klart. Vi venter kun på dine data så snart vi har på plass steds-databasen!

Olof Cronberg
olof.cronberg@abc.se

Bestyrelsens beretning for 1999

Mod slutningen af året 1999 rundede vores forening et par skarpe hjørner. Først og fremmest kunne vi notere os medlem nr. 2000, ja faktisk var vi ved årets udgang 2036 medlemmer; det er en fremgang på ca. 250 medlemmer i 1999. Også foreningens hjemmeside kunne fejre rundt, idet den rundede 50.000 besøgende siden starten, og i løbet af året nåede antallet af modtagere af nyhedsbrevene op på 1000.

Året 1999 kunne også byde på et regnskabsoverskud på mere end 20.000 kroner. Et overskud som bl.a. skal ses i sammenhæng med den øgede medlemsfremgang og et stort salg af særnumre, hvor trykudgifterne har været afholdt i tidligere regnskabsår.

Slægt & Data

Næsten siden foreningens start i 1987 har Hanne Marie Rud haft det store arbejde med at indsamle stof/artikler til vores medlemsblad og få det redigeret sammen og opsat, inden det sendtes til trykkeriet. Af arbejdsmæssige årsager har hun i 1999 været nødt til at drosle ned, og Erik Kann er derfor i løbet af året gået ind i arbejdet med bladet. For at spare noget af arbejdet med fremstillingen af Slægt & Data har vi desuden valgt at få trykkeriet til også at stå for den afsluttende opsætning af bladet.

Bladet er vanen tro udkommet med 4 numre i 1999, som i indhold har været meget varieret. Lige fra artikler af meget edb-teknisk karakter til artikler om ren slægtsforskning og glæderne derved. I denne sammenhæng har det været glædeligt at se, at flere nye bidragydere har været på banen. Jo flere indlæg der kom-

mer til bladet, des mere varieret kan det laves, så der kan blive noget for enhver smag.

DIS-Danmarks hjemmeside

Som tidligere nævnt har besøgstallet i 1999 rundet de 50.000 siden besøgstælleren blev taget i brug 1. april 1998. Ca. 2/3 af de besøgende er fra Danmark, mens den sidste 1/3 kan henføres til en lang række lande, men først og fremmest det øvrige Skandinavien og USA.

I oktober 1999 steg besøgstallet pludselig voldsomt fra de daglige 100-150 til 7- 800, og vi troede i første omgang, at der var noget galt med tælleren. Imidlertid fandt vi hurtigt ud af, at Tele Danmarks Oposia på deres hjemmeside havde lavet en guided tur om slægtsforskning, som ikke alene tog udgangspunkt i vores hjemmeside, men som også flere gange bragte „surferne“ tilbage til hjemmesiden - det må opfattes som en stor anerkendelse af webmaster Jens Verner Nielsens arbejde med den.

Læsekrederen

Vi udveksler/abonnerer som sikkert bekendt på en række udenlandske søsterblade til Slægt & Data, og disse cirkulerer i læsekrede blandt interesserede medlemmer. Det tyske blad *Computergenealogie* udgives ikke mere, og i øjeblikket har vi problemer med det amerikanske *Genealogical Computing*, der trods flere henvendelser udebliver. Læsekredeens medlemmer må have bladene i 7 dage, inden de lader dem cirkulere videre, og det koster kun

portoet at være med i læsekrede-ene. Her er det naturligvis vigtigt, at man sætter rigtig porto på, da underfrankering giver en masse besvær.

Medlemsmøder

En række medlemsmøder er blevet holdt landet over bl.a. i samarbejde med lokale slægtshistoriske foreninger. Til et fællesmøde i Kolding i marts 1999 kom mere end 100 deltagere. ”Drop In”-møderne i omegnen af København har vist sig at være en god ide. I det jyske område har vi satset meget på heldagsmøder på grund af afstandene, men måske skulle vi prøve at kopiere ”Drop In”-møderne.

For et par år siden afskaffede vi deltagergebyret ved vore medlemsmøder, således at det nu er gratis at deltage i møderne, idet foreningen afholder udgifterne. Her er der en enestående mulighed for at få lavet lokale møder om emner som optager os. Det er vores drøm, at der udenfor bestyrelsen opstår grupper, som vil være med til eller stå for arrangementen af møderne, da den hårdtarbejdende bestyrelse ikke kan klare alt uden hjælp. Er der medlemmer, som har lyst og tid til at arbejde lidt for fællesskabet på bl.a. dette felt, vil vi meget gerne have noget sat i gang.

Kommende planer og særnumre

Da tidshorizonten i vore planer i høj grad hviler på omfanget af den uforudsigelige fritid, bør vi erfaringsmæssigt være forsigtige med at luften

planer, som hviler på bestyrelsen, da det let bliver opfattet som løfter, vi skal indfri. Vi er ved at forberede foreningens første cd-udgivelse, hvor vi vil samle nogle af vore diskette-tilbud, bl.a. DIS-Blad, der er ved at sprænge diskette-rammerne. Dette giver samtidig mulighed for, at vi også kan medtage alle illustrationer fra bladene.

En løbende udbygning af foreningens hjemmeside står også højt på programmet, da flere og flere edb-slægtsforskere arbejder med slægtsforskning på dette felt. Vi har i slutningen af 1999 erhvervet vores eget domæne på Internettet, men endnu ikke haft tid til at tage det i brug og introducere det.

Et kommende særnummer om slægtsforskningsprogrammer er endnu i en meget tidlig fase, og ingen i bestyrelsen har haft tid til at arbejde med det i det sidste halve år. En helt ny udgivelse omkring scanning for slægtsforskere har også været nævnt, men det har vi ikke diskuteret nærmere.

Projekter og hjælp udefra

Med foreningens gode økonomi i mente, har vi en enestående mulighed for på vor felt at iværksætte ting/projekter, som kan være til glæde for foreningens medlemmer i særdeleshed og slægtsforskere mere generelt. Samtidig har vi via „Slægt & Data“ og vores webmasters nyhedsbreve mulighed for at nå en stor del af alle danske edb-slægtsforskere. Vi har mulighederne og lad os udnytte dem.

Derfor efterlyser vi alt fra ideer/forslag til mere eller mindre færdige projekter, som vi kan være med til at søsætte, men vigtigst af alt er, at vi får kontakt med medlemmer udenfor bestyrelsen, som vil være med til at udføre tingene, da bestyrelsen i

sig selv er meget bundet af selve driften af foreningen.

Kildeindtastningsprojektet

Det er efterhånden 8 år siden, at vi i DIS-Danmark var med til at søsætte kildeindtastningsprojektet. Vi etablerede SAKI (Samarbejdsgruppen til Kildeindtastninger) som en baggrundsgruppe, der skulle skabe et velovervejet fælles fodslag på området, og DDA blev helt naturligt stedet, hvor de indtastede kilder skulle opbevares. I dette SAKI-forum har vi efterfølgende forholdt os til bl.a. de spørgsmål, som uvilkårligt dukker op hen ad vejen.

På et SAKI-møde i foråret 1997 besluttede vi, at der skulle etableres en form for bestyrelse for projektet, da dette kunne styrke projektet og lette muligheden for økonomiske tilskud. Denne bestyrelse er endnu ikke kommet på plads på trods af gentagne forsøg fra DIS-Danmarks side. Der har ikke været afholdt SAKI-møder de seneste par år, og heller ikke i 1999.

HFH-samarbejdet

Siden 1994 har DIS-Danmark været medudgiver af årbogen „Hvem Forsker Hvad“ (de to andre udgivere er „Samfundet for dansk genealogi og Personalthistorie“ og „Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger“).

I 1999 blev trykningen af årbogen for første gang foranstaltet af Odense Universitetsforlag, som også har overtaget arbejdet med distributionen og abonnentstyringen. Det sidste var bl.a. en følge af, at vi i vore tre foreninger har haft svært

ved at finde frivillige, som kunne påtage sig denne opgave. De nødvendige prisstigninger er ved at blive gennemført med forsinkelse.

I 1999 var vi nødt til at finde en ny redaktør til HFH, da Elsebeth Paikin efter 5 år på posten ønskede at stoppe. Det er lykkedes at finde en ny redaktør, nemlig Michael Bach. I forbindelse med redaktørskiftet holdt redaktionsudvalget og de tre foreningers formænd et fællesmøde, hvor vi bl.a. diskuterede samarbejdet om HFH og luftede fremtidsplaner.

Det nordiske samarbejde

Der har været afholdt møde i Karlstad i Sverige d. 19. september 1999 i forbindelse med et nationalt møde i Sverige, men da den nordiske del kun udgjorde en meget lille del af mødet, og vi samtidig havde svært ved at finde nogen, som kunne rejse derved, meldte vi afbud.

I stedet for de dyre og tidskrævende fysiske møder er det vor holdning, at vi hellere må satse på den mere smidige kontakt via telefon/e-mail eller snail-mail, bl.a. fordi vi i den siddende bestyrelse på grund af arbejde har meget svært ved at tage en hel (forlænget) weekend ud af kalenderen.

Afsluttende kommentarer

Det var en lille opsamling af, hvad der er foregået i foreningen i det forgangne år set fra „broen“. Ideer og forslag til forbedringer og nye tiltag er altid velkomne, ligesom hjælpende hænder. Alt sammen kan det være med til at gøre DIS-Danmark endnu bedre og endnu mere levende til alles glæde.

DIS-Danmark

Regnskab

Året 1999

RESULTATOPGØRELSE 1/1 - 31/12 1999

	BUDGET				BUDGET		
	1998	1999	1999		1998	1999	1999
INDTÆGTER				UDGIFTER			
Kontingent for året	178.969,38	190.000,00	203.725,00	Medlemsmøder vest	6.443,72	12.000,00	8.363,52
Sæmr. ialt	18.752,50	10.000,00	11.220,00	Medlemsmøder øst	3.744,35	20.000,00	18.903,24
Disketter ialt	6.750,00	3.000,00	5.250,00	Telefon	7.476,90	8.000,00	7.114,22
HFH ialt	2.112,50	1.000,00	747,50	Internet	0,00	3.000,00	1.882,09
Anoncer				Hjemmeside	5.205,67	5.000,00	3.734,74
GI Slægt & Data	105,00		75,00	Porto	18.915,00	19.000,00	17.094,40
Renteindtægter	6.300,77	5.000,00	5.280,54	Kontorartikler	2.685,85	7.000,00	6.066,58
Div. Indtægter	139,50		132,50	Inventar/udstyr	12.410,40	10.500,00	2.696,96
				Div. administration	0,00	1.500,00	4.259,38
				Generalforsamling	0,00	2.000,00	1.931,00
				Bestyrelsesmøder	8.512,12	8.000,00	6.872,50
				Transportudgifter	10.954,90	13.000,00	11.434,00
				Eksterne møder	0,00	2.000,00	1.613,90
				Bladporto	21.185,64	16.000,00	16.667,12
				Adressering	0,00	3.000,00	3.030,64
				Slægt & Data	52070	65.000,00	84.641,25
				Særnummer 98	35.019,75		0,00
				Tryksager	1.494,52	5.000,00	4.937,50
				Disketter/CDer	2.060,00	2.500,00	2.731,75
				Bladhold udland	0,00		0,00
				Diverse	930,00		0,00
				Hensættelser	0,00	5.000,00	0,00
				Tab på debitor	60	500,00	665,00
				Gebyr og renter	1.388,00	1.000,00	715,75
				Afgifter	1.084,50		
INDTÆGTER IALT	213.129,65	209.000,00	226.430,54	UDGIFTER IALT	191.641,37	209.000,00	205.355,54
				Årets resultat	21.488,28	0,00	21.075,00

BALANCE PR. 31/12 - 1999

AKTIVER	1998	1999	PASSIVER	1998	1999
Kasse	161,00	0,00	Hensat sæmr.	0,00	0
Alm.Brand 424764-9	144.013,75	169.215,38	Kreditorer	15.710,93	3.158,91
Giro 501 2058	32.415,48	8.580,83	HFH afgift	75,00	617,50
Samlede Debitorer	2.070,00	925,00	Forudbet. konting.	30.632,50	21.628,00
			Egenkapital primo	110.753,53	132.241,80
			Årets resultat	21.488,27	21.075,00
AKTIVER IALT	178.660,23	178.721,21	PASSIVER IALT	178.660,23	178.721,21

Holte, den 22.1.2000
Werner Nielsen Wittekind

Læsekredsen

Bent Pilgaard
Stjærtten 21, 8800 Viborg
Tlf. 86 67 55 12

Diskologen 49.1999

Flere små artikler handler om slægtsforskning i Tyskland og om foreninger her.

Af en eller anden grund har det altid været svært at skabe kontakt sydpå. Dog ser det på det sidste ud til, at Det Danske Bibliotek i Flensborg har taget initiativ til et møde til næste år. Læs nærmere andetsteds i dette nummer af Slægt & Data.

Det tyske Blad "Computer-genealogie"

Det tyske blad er ophørt med at udkomme. På samme måde som læsekredsen for det amerikanske blad, får den tyske læsekreds ikke tilsendt flere blade, men deltagerlisterne bliver gemt, således at de kan bruges, hvis der dukker noget op igen. På nuværende tidspunkt er der ikke taget stilling til nogen erstatning.

Er der nogen, der har forslag, så hører vi gerne.

Computers in Genealogy Sept. 1999

Det oplyses i bladet, at WordPerfect 3.5 for Mac er blevet frigivet som freeware og kan hentes fra følgende hjemmeside:
www.corel.com/products/macintosh/wpmac35

Det samme skulle være tilfældet med programpakken STAR OFFICE. Flere oplysninger fra følgende hjemmeside www.sun.co.

Læsekredsen modtager flg blade:

„Mededelingen Central Bureau
voor Genealogie“ fra Holland
„Gens Humana“ fra Holland
„Genealogical Computing“ fra USA
„Computers in Genealogy“, England
„Dis-Play“ fra Øst-Sverige
„Slægtshistorisk Forum“ fra Sverige
„Diskologen“ fra Sverige
„Sukutieto“ fra Finland
„Slekt og Data“ fra Norge

Slægtsforskning over grænsen

Tema: Slægtsforskning på tværs af den dansk-tyske grænse

Mandag den 22.05

Foredragsholder: Arkivar Birgit Flemming Larsen fra Udvandrerarkivet i Ålborg
Foredrag: „Stammer din familie fra Tyskland?“

Kilder til og det praktiske arbejde med slægtsforskning i Tyskland.
Sted: Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig, Flensborg
Tidspunkt: Kl. 19.30
Laves i samarbejde med Folkeuniversitetet.

Onsdag den 24.05

Foredragsholder: Arkivar Hans Worsøe
Foredrag: „Stammer din familie fra Sønderjylland?“

Kilder til og det praktiske arbejde med slægtsforskning i Sønderjylland
Sted: Bov bibliotek, Padborg
Tidspunkt: Kl. 19.30
Laves i samarbejde med Folkeuniversitetet.

Lørdag den 27.05

Slægtsforskningsdag på Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig, Nørregade 59, Flensborg.

Deltagere:
Det sønderjydske Landsarkiv, Aabenraa.
Arkivet ved Dansk Centralbibliotek.
Schleswig-Holsteinische

Gesellschaft für Familienforschung und Wappenkunde i Kiel /v. Joachim Memmert.
Ole og Tove Jensen fra Slægts-historisk Forening Sønderjylland.

Historisk Samfund for Sønderjylland.
Bibliotekar Hanne Næsberg og Viggo Børhnsen Jensen fra Dansk Centralbibliotek

De deltagende institutioner / foreninger har hver en stand, hvor de viser deres arbejde, har brochurer og / eller bøger med, også til køb, samt svarer på spørgsmål fra nysgerrige. Landsarkivet vil medbringe registraturer samt mikrofiche og andet materiale. Tove Jensen demonstrerer et slægtsforskningsprogram på computer. Der vises, hvordan man laver en slægtsbog. Viggo Børhnsen Jensen demonstrerer slægtsforskningssteder på Internettet.

Meningen er, at man kan komme ind fra gaden med sine konkrete spørgsmål, både om foreningerne og om slægtsforskning og spørge løs, på tværs af grænsen. Denne grænse besværliggør i mange tilfælde slægtsforskernes arbejde, fordi det kan være vanskeligt og uoverskueligt at finde materiale i et andet land med et andet arkivsystem.

Det skulle denne dag gerne hjælpe til med at gøre lettere.

Tidspunkt: Kl. 10-16, den blå sal

Samtidig vil udstillingen „På sporet af dine aner“ vises. Biblioteket vil også udstille bøger om slægtsforskning, og bibliotekets samling af bøger om Sønderjylland - i fortid og nutid - Den slesvigske Samling vil der være rundvisning i.

Programmet kommer til at ligge på bibliotekets hjemmeside: www.dcbib.dk

Yderligere oplysning om tilmeldinger m.m. hos

Ole Jensen
Kløvermarken 3
6430 Nordborg
Tlf: 74 45 02 35
e-mail: ohj@adr.dk

InternetHjørnet

På det seneste er jeg flere gang på nettet „surfet“ ind i databaser eller oversigter, som kun var tilgængelige mod betaling/registrering. Den slags vil vi desværre nok komme til at se mere af i de kommende år.

Når jeg skriver „desværre“, så er det fordi jeg føler, at det udfordrer den gennemgående holdning, som ligger bag vores slægtsforskning. Næsten alle har vi det som en hobby, og typisk yder og nyder vi uden at gøre det op i penge - kun dækning af direkte udgifter (fotokopier, porto o.l.) kommer evt. på tale.

Internettet er som udgangspunkt et fantastisk og billigt distributions- og kommunikationssted for os slægtsforskere. Bliver det derimod udbredt at trække penge ud af systemet ved at spænde privatøkonomi eller firmaøkonomi foran de forskellige tiltag på nettet, mister vi en vigtig dimension. F.eks. ville Kildeindtastningsprojektet næppe have kunnet realiseres, hvis det skulle bygge på aflønnede indtastere og omkostningsdækket brugerbetaling.

Det varmer hver gang man på nettet frit kan se og benytte andres arbejder, kildeafskrifter, slægtsoptegnelser o.l. På den måde hjælper vi hinanden med at skyde genveje.

I næste nummer af Slægt & Data er det planen, at der i denne rubrik, vil blive kigget nærmere på internet-slægtsforskning i USA. Mange af os har på en eller anden måde slægtsmæssige relationer dertil. I skrivende stund har jeg ikke mange erfaringer med søgninger i USA ud-

over „Social Security Death Index“ og indgang via „Cyndi’s List“ samt selvfølgelig de adresser, som ligger på DIS-Danmarks egen hjemmeside på adressen:

<http://users.cybercity.dk/~dko6959/usalinks.htm>

Kan du hjælpe med tips om adresser og indgange til USA, så modtager jeg dem meget gerne.

Svend-Erik Christiansen
„hjørne-redaktør“
E-mail: sec@forum.dk

Nyttige Internetadresser

Tidsskriftet Kumler

www.kumler.subnet.dk

I uge 38 i 1999 udkom første nummer af „Kumler“, der beskrev sig selv som Danmarks første internet-tidsskrift for slægtsforskning. Planlagt til at udkomme hver 14. dag. Indholdet var en blanding af diverse oplysninger og konkrete spørgsmål om slægtsforskning. De første numre var gratis, men fra 1. februar 2000 skal det koste penge at abonnere på det. (Muligvis er det ophørt igen, da det ikke er udkommet i snart 2 måneder).

Den danske Folkekirke

www.folkekirken.dk

En fælles hjemmeside for Folkekirken. Her er bl.a. et sogneregister, hvor der er links til de kirker, som har egen hjemmeside. For dem med hjemmeside er det således muligt at

få en række centrale oplysninger vedr. kirken, herunder adresser og telefonnumre. Det sidste er nyttigt, hvis man søger nyere kirkebogsoplysninger.

Fynske kirkebøger og folketællinger

<http://hiem.get2net.dk/virgo>

På denne adresse har Lotte Brændegaard Hvid gjort en stor del af sine kildeafskrifter frit tilgængelige. Hun er i øvrigt den største bidragsyder til DDAs demografiske database med ca. 200.000 poster (ca. 7 % af den samlede base).

Lokalhistorie på sydfyn

www.historie.syd-fyn.dk

Her er samlet en mængde oplysninger/adresser vedrørende det sydfynske område. Her er bl.a. også adgang til registre til en halv snes lokale skifteprotokoller.

DIS-Danmarks opslagsordning

<http://users.cybercity.dk/~dko6959/opslag.htm>

Flere af foreningens medlemmer tilbyder at hjælpe med opslag i en række slægtshistoriske kilder, som de har særlig kendskab/adgang til. Kilderne er opdelt geografisk og „tilbyderne“ kontaktes via e-mail.

Medlemmernes hjemmesider

<http://users.cybercity.dk/~dko6959/medlem.htm>

Efterhånden har mange slægtsforskere lavet egen hjemmeside, hvor de bl.a. fremlyser/efterlyser deres slægt. Via foreningens hjemmeside er der links til ca. 200 medlemmers hjemmesider. Har du en hjemmeside, som ikke er nævnt i listen, så send vores webmaster en meddelelse herom samt et par liniers beskrivelse af dens indhold.

Tips og ideer

FamDex Nyt

Konsangvinitets udregningen har fået et skilt på, så der også vises når der ikke er noget forhold.

Service menuen er blevet mere venlig. Alle punkter på den er nu blevet gjort synlige i alle situationer. De punkter der ikke er aktive er markeret. Er menu punktet ikke tilgængelig, vil der blive oplyst om hvorfor.

Nye service programmer:

Person sammenkædning, hvor sammenkædninger vil blive afsløret, hvis de ligger indenfor 10 generationer. Eks. Du er indsat som din egen tiptipoldefar.

Central person. Alle baser har en eller flere centrale personer. Det vil sige en person, som hvis vi printer en bog ud med alle de beslægtede til denne person, ville blive en af de tykke bøger. Disse personer kan service programmet nu finde, ud fra 4 forskellige metoder.

Se eksempler på www.FamDex.dk eller få DEMO på 44 84 19 16

Leif Høgh

Lidt mere nyt

Dansk program: Anetavle

For ikke så forfærdelig længe siden blev der tilføjet ny linier til DIS-Danmarks programoversigt, nemlig oplysninger om et rent dansk program: Anetavle

Programmet har været på markedet en del år og er nu nået til version 2.1.

Det ser meget spændende ud, således er der bl.a. mulighed for at lægge oplysninger om anerne ind på et Danmarkskort.

Programmet vil senere blive omtalt mere grundigt her i bladet, men interesserede kan allerede nu hente en DEMO på DIS' hjemmeside.

Programmet laves af
Jes Wagner Tholl
Toftevang 18
3400 Hillerød

Bog: Slægtsforskning på PC

For ganske kort tid siden udkom den af mange længe ventede bog i IDG' kendte serie med vejledninger til brug af programmer til computere. Slægtsforskning på PC blev titlen og forfatteren Ove Lauridsen. Bogen vil senere blive genstand for en grundig omtale i bladet, og efterfølgende må ikke betragtes som en anmeldelse eller blot tilnærmelsesvis vurdering.

Bogen kommer tydeligvis meget vidt omkring. Fra en 15-20 siders grundlæggende vejledning i at studere slægtsforskning, over en ganske grundig vejledning i brugen af de to slægtsforskningsprogrammer Brothers Keeper og WinFamily til oversigter over arkiver og samlinger i Danmark og Norden. Dertil en introduktion til læsning af gotisk håndskrift og en huskeseddel til arkivbesøg.

Bogen ser spændende ud, om end man måske nok umiddelbart kunne synes, at der er tale om et vel stort emnevalg til kun 87 sider.

Kildeindtastningskursus

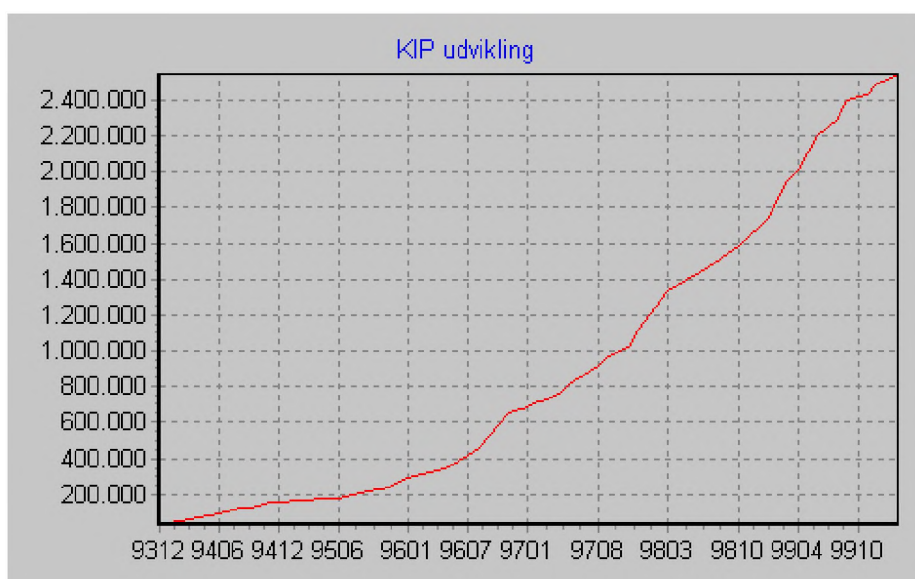
Næste kursus afholdes torsdag den 6. april 2000 i lokalerne hos DDA i Odense.

For yderligere oplysning og evt. tilmelding kontakt DDA, tlf. 66 11 30 10

På dette kursus bliver der en gennemgang af kildeindtastningsprogrammet (WinKip). Der bliver lejlighed til at arbejde med selvvalgte kilder og til i fællesskab at diskutere de problemer, der er med læsningen og fortolkningen af de originale kilder.

Kurset varer fra kl. 10 til ca. kl. 20.

Prisen er 250 kr., der dækker forplejning og fortæring.

KIP optælling 2/2-2000

Type	År	Antal materialer	Folketal	Antal personer	Dækning	Dækning 99	Dækning 98	Dækning 97	Dækning 96	Dækning 95	Dækning 94
FT	1717	1		631							
FT	1769	2		3125							
FT	1771	23		4208							
FT	1787	882	841806	347046	41,23	40,65	32,71	24,61	15,48	4,06	2,70
FT	1801	808	929001	452767	48,74	48,30	36,41	26,07	17,59	2,32	1,39
FT	1803	6		1729							
FT	1834	550	1230964	333418	27,09	26,90	17,89	10,55	5,76	5,76	2,12
FT	1840	333	1289075	226711	17,59	17,52	10,98	6,74	3,83	1,85	0,97
FT	1845	746	1356877	512542	37,77	37,08	23,62	15,33	9,08	5,83	4,95
FT	1850	305	1414648	239875	16,96	16,89	10,75	4,12	2,25	0,55	0,25
FT	1855	41	1507222	22903	1,52	1,52	1,05	0,44	0,21	0,04	0,04
FT	1860	46	1608362	42350	2,63	2,61	1,55	0,71	0,40	0,14	0,12
FT	1870	54	1784741	57305	3,21	3,12	2,28	1,93	1,43	1,20	0,51
FT	1880	86	1969039	100795	5,12	4,94	3,82	2,40	0,20	0,15	0,07
FT	1890	46	2172380	49441	2,28	2,28	1,76	1,31	0,93	0,36	0,06
FT	1901	21	2449540	19532	0,80	0,80	0,62	0,53	0,17	0,17	0,02
FT	1906	14	2588919	11130	0,43	0,43	0,26	0,16	0,00	0,00	0,00
FT	1911	25	2757076	26783	0,97	0,97	0,69	0,50	0,30	0,22	0,05
FT	1916	2	2921362	1423	0,05	0,05	0,05	0,05	0,00	0,00	0,00
Folketællinger		3991	26821012	2453714	9,15	9,04	6,30	4,09	3,02	1,12	0,72
KØ		182		92837							
I alt		4173		2546551							

Bog anmeldelser

Heini Madsen: Ordbog for slægtsforskere.

Forlaget Skúvanes, 1998. 89 s.

Siden udgivelsen af Paul Hennings Vejledning i slægtsforskning i 1931, Harald Hatt og Albert Fabritius reviderede udgaver i 1943 og 1963, er der kommet en strøm af hjælpemidler for slægtsforskere. Mest fremtrædende Hans H. Worsoes håndbøger, i Politikens udgave under bl.a. titlen *Find dine rødder*. Men også adskillige bøger med mere specielle emner, som gotisk skriftlæsning og sonderjysk slægtshistorie.

I flere af de slægtshistoriske håndbøger har der været små ordlister med de mest almindelige betegnelser, dateringer, latinske udtryk m.m. Nu foreligger med Heini Madsens ordbog for slægtsforskere en ny form (formen dog allerede anvendt i 1992 af Knud Rygaard i Slægtsforskernes opslagsbog). De noget mere end 4.000 opslagsord omfatter dels latinske dateringer, slægtsbetegnelser m.m., dels gamle danske ord, således som de optræder især i skifternes landbrugsverden, herunder landbrugsredskaber, indbo-genstande, beklædningsdele, mål-angivelser m.v. Også mange forkortelser er medtaget, latinske forkortelser og de mange, ofte noget kryptiske forkortelser, man møder i lægdsrulleme.

Bogen er et meget håndterligt, nyttigt hjælpemiddel, men man må dog nu og da undre sig over forklaringerne på fremmede eller gamle danske ord. Som *ladegård*, der forklares som større bondegård, men dog var en avlsgård under kronen eller på et adeligt gods. Som *lagio*, der forklares som fortjeneste ved salg af værdipapirer, men var opgæld, kursgevinst. Som *accouchement*, der

forklares som fødselsstiftelse, men betyder fødsel. Eller som *laest*, der som lastemål defineres som 12 tønder, men var 20-24 tønder = 1,8 ton.

Bogen afsluttes med en tællekalender, hvor man ud fra tavler med angivelse af de bevægelige heligdage påskedag, 1. søndag i advent og Trinitatissøndag kan tælle sig frem til bestemte datoer, men her er dog Bauers Calender for tiden 601-2200 et væsentlig bedre hjælpemiddel.

Alt i alt er der dog tale om en nyttig bog.

Ole Degn

H. Hertzum-Larsen: Jydske domme og dokumenter 1440-1700.

Hertzums Forlag, Hovedgaden 32, Lemvig.

I bogen med jydske domme og andre dokumenter fra perioden 1440-1700 gengiver Holger Hertzum-Larsen et større antal tekster hentet rundt omkring i arkiver fra især godser. Ideen er i betydeligt omfang at fremlægge tekster, som er vanskeligt tilgængelige, fordi originalkilderne er tabt, således at vi blot har teksterne som afskrifter i senere retsager, hvor de har været benyttet og fremlagt. Da grundlaget er disse tilfældige retssager, er det umuligt på forhånd at forestille sig, hvor man skal finde de der gengivne domme.

Doms materialet er suppleret med materiale fra Viborg Landstings dombøger, herredstingsbøger og stævningbøger til herredagen. Dommene og dokumenterne er især valgt ud fra deres indhold af familie-mæssige og sociale oplysninger.

I bogen gengives de mange tekster, der ikke tidligere har været trykt, med moderne retskrivning, hvilket vil lette brugen for mange. Da teksterne står i kronologisk orden efter deres oprindelsesår, tjener bogen som en nyttig indgang til et stort materiale, som det ellers vil være vanskeligt eller måske umuligt systematisk at finde frem til. De i alt 302 domme og dokumenter er hentet fra omkring 30 godsarkiver og andre arkiver og henved et halvt hundrede herreder og birker. Nyttens fremhæves ved, at bogen afsluttes med person-, sted- og sagsregistre. I personregisteret afspejles bogens omfang, idet dette register rummer henved 2.200 personnavne.

Ole Degn

Ny arkivvejledning

Hans Schultz Hansen: Preussiske arkiver fra Nordslesvig 1867-1920 – den statslige og kommunale forvaltning. Arkivernes Informationsserie, 1999. 51 s., 50 kr.

Som bekendt var Sønderjylland i 56 år, fra 1864 til 1920, under fremmed styre, i første omgang under fælles preussisk-østrigsk forvaltning, men fra 1867 en del af provinsen Slesvig-Holsten i det preussiske monarki. I den preussiske periode gennemførtes en betydelig modernisering af området. Moderniseringen omfattede også landsdelens forvaltning, der indtil da nærmest må karakteriseres som et "administrativt klude-tæppe" (se Dansk kulturhistorisk Opslagsværk (1991), s. 808-12). Den preussiske administrations arkiver er i vid udstrækning bevaret i Landsarkivet i Aabenraa. Disse arkiver rummer gode muligheder for at få mange forskellige aspekter af lokalsamfundets udvikling i "den tyske tid" belyst. Forudsætningen for

en effektiv udnyttelse af arkiverne er imidlertid et godt kendskab til den preussiske administrations opbygning og den måde, arkiverne er dannet.

Et sådant kendskab kan man nu få gennem en glimrende lille vejledning i brugen af de preussiske arkiver, som i 1999 udsendtes i Arkivernes Informationsserie. Vejledningen er skrevet af landsarkivar Hans Schultz Hansen, der er forfatter til talrige bøger og tidsskriftartikler om Sønderjyllands historie.

I vejledningens første del får man en god orientering om de forskellige preussiske myndigheder både på statsligt og kommunalt plan, om den administrative opdeling og om de ændringer, der skete i perioden.

Også retsvæsenets opbygning gennemgås. Desuden orienteres om en række myndigheder med specielle opgaver, hvoraf nogle videreførtes efter Genforeningen i 1920, nemlig det preussiske matrikelvæsen og den civile personregistrering. Begge områder rummer arkivalier, der er flittigt benyttet i den slægts- og lokalhistoriske forskning.

I vejledningens anden del beskrives, hvordan arkiverne er dannet/opbygget, og hvordan de benyttes. Henlæggelsen af sager skete i såkaldte akthæfter, der kunne indeholde en enkelt, afsluttet sag, f.eks. vedr. en klage, en bestemt person eller en bestemt ejendom. Hyppigere indeholdt akthæftet dog alle sager vedr. et bestemt emne. I modsætning til den danske administration, hvor journalerne er en uundværlig indgang til sagerne, er journalerne i den preussiske administration af mindre betydning, idet de kun fungerede som fortegnelse over ind- og udgående breve. I stedet er akthæftefortegnelsen, der er bygget op efter emner, afgørende. Disse fortegnelser er udarbejdet af embedet selv

eller af Landsarkivet. I situationer, hvor der ved en dyberegående benyttelse af de preussiske arkiver er behov for en særlig viden, f.eks. kendskab til det juridiske grundlag for en afgørelse, identifikation af underskrifter eller forståelse af ord og vendinger, der ikke længere er i brug, giver vejledningen en række henvisninger til hjælpemidler, der enten findes på læsesalen eller kan rekvireres ved skranken.

I vejledningens tredje del gennemgås en række eksempler på områder, hvor de preussiske arkiver giver lokalhistorikeren gode muligheder for at belyse udviklingen i det sønderjyske samfund i denne periode.

Det gælder f.eks. erhvervsudviklingen i by og på land, trafik, kommunikation, teknik, miljø, sundhed, social forsyning, valg, skole, kultur, mindretalspolitik og befolkningsforhold. M.h.t. det sidstnævnte område er situationen desværre den, at grundmaterialet fra de preussiske folketællinger ikke er bevaret, men vejledningen anviser andre muligheder for at belyse ændringerne i befolkningsforholdene og den sociale struktur.

Undervejs i vejledningen gives der mange henvisninger til uddybende litteratur, arkivregistraturer og fortegnelser m.m.

Hans-Ole Mørk

Kogsarkiver.

Landsarkivet for Sønderjylland, 1999. 21 s., 15 kr.

I Som nævnt ovenfor var den lokale administration i Sønderjylland før 1867 præget af opdelinger på kryds og tværs. Ganske vist hørte størstedelen af befolkningen under amterne, men derudover fandtes der landskaber, adelige godser, købstæ-

der og oktrojerede koge. De oktrojerede koge var inddigede marskområder langs vadehavet fra Højer og sydpå. De var begunstiget med særlige privilegier ved en oktroj (bevilling) og dermed ikke underlagt et amt eller et landskab. De dannede deres egen jurisdiktion med bl.a. egne skyld- og panteprotokoller m.m. Denne jurisdiktionsret blev ophævet 1853-54, hvor kogene blev underlagt herredet, således som de almindelige koge var det.

Oktrojerne for de 2 oktrojerede koge nord for den nuværende grænse, nemlig Frederikskog og Rudbølkog, er udstedt hhv. 1690 og 1712, og inddigningen fandt sted i årene umiddelbart derefter. De almindelige koge havde deres udspring i den store inddigning af Tøndermarsken i midten af det 16. århundrede.

Landsarkivet for Sønderjylland har nu udarbejdet en registratur over arkiverne for Frederikskog, Højerkog, Kærherreds- og Gudskog, Møgeltonderkog, Rudbølkog, Slogsherredskog, Tønder bykog og Ubjergkog. Registraturen omfatter 159 numre, hvoraf arkivet for Frederikskog alene er på 72 numre, mens arkiverne for Kærherreds- og Gudskog samt Slogsherredskog hver kun er på 1 nummer. Tidsmæssigt spænder arkiverne over perioden 1576-1934, men tyngdepunktet ligger dog i 17- og 1800-tallet.

I materialet kan man bl.a. finde jordebøger, kopibøger og regnskabsbøger. Et enkelt bind under Frederikskog rummer mandtalslister for perioden 1762-1833. Man skal dog være opmærksom på, at rets-, skyld- og panteprotokoller samt skifte- og konkurssager er udtaget af de oktrojerede koges arkiver og indpasset i Landsarkivets generelle samling af retsbetjentarkiver.

Hans-Ole Mørk

Register til Slægt & Data 13. årg. 1999

	Årg/nr/side
1. Diverse	
Godsskifter i Vendsyssel af Asger Bruun	99/1/5
Nyt fra Finland	99/1/6
Prisonen ? af Bruno Ansbjerg	99/1/7
Slægtsbøger af Niels Munch	99/1/11
Bestyrelsens beretning for 1998	99/1/12
Dis-Danmark Regnskab Året 1998	99/1/14
Årsskiftet 1999	99/1/15
Myter i slægten af Peter Bjerrum	99/1/20
DisNyt 1-99 NyhedsBrev til medl. af DIS-Danmark m. e-mail	99/1/28
Dagsorden til generalforsamlingen 1999	99/1/32
Etik og slægtsforskning af Erik Kann	99/2/7
I fangenskab i 10 år af Lars Peter Stigsen	99/2/14
Slægtsbøger svar til Niels Munch af Leif Høgh	99/2/25
Vigtigste litteratur-kilder vedrørende præster	99/2/29
Ny formand for SSF	99/2/31
Slægtsforum	99/3/24
Savner du kontakt med andre som forsker i samme slekt	99/3/24
Død og stejle af Johannes Lind	99/4/27
DIS-Danmark kan give økonomisk støtte til projekter	99/4/29
En anden form for slægtsbøger af Jørgen H. Rasmussen	99/4/31
Redaktionel kommentar (til J.H.Rasmussens artikel)	99/4/31
De drog mod vest af Leif Dehnits	99/4/5
Fra håndskrift til database af Ib Brusendorff	99/4/7
2. Programmer	
Udnytter vi gedcom filen nok? af Niels Munch	99/3/15
DISBYT! Også i Danmark ? af Alf Christophersen	99/3/28
Svenske DISBYT-basen og norske DIS-treff basen søkbar	99/3/29
Om DISBYT mm. et debatindlæg af Steen Thomsen	99/4/23
FamDex Nyheder	99/1/26
Brothers Keeper	99/1/26
Nyt fra GEDCOMP	99/1/26
Brothers Keeper	99/2/19
FamDex nyheder	99/2/19
Nyt fra GEDCOMP	99/2/19
DOMINICA - et kalenderprogram (anmeldelse) af Fl.Maiborg	99/2/20
Nyt fra GEDCOMP	99/3/16
GEDCOMP - en gennemgang 1. del af Lars Lundin	99/4/15
Dominica-programmet, en opfølgning af Fl. Ørnboell	99/4/23
FamDex Nyt	99/4/25
3. Møder	
Indbydelse til Slægtsforskertræf 8.4.2000 i Odense	99/3/23
Referat fra Generalforsamling 1999	99/2/16
Slægtsforskerdag (lørdag d. 25. September 1999 i Kbh.)	99/2/24
Slæktforskerdagene 1999 (18. - 19. september)	99/2/32
Lokalarkivernes Dag d. 23. oktober 1999	99/3/32
4. Kildeindtastning	
Kildeindtastningskursus (9. oktober 1999)	99/3/14
Kirkebøger og Kildeindtastninger af N. Bierring Lauritsen	99/1/9
Om kildeindtastning og korrektur-læsning, en opfølgning	99/1/10
Nyt fra Dansk Data Arkiv	99/1/22
DDAs arbejde i forbindelse m. KIP projektet af N.F.Clausen	99/1/24
Hvordan er det at være kildetaster og .... af Gerda Svane	99/2/23
Nyt fra kildeindtastningsprojektet (14/4-1999)	99/2/28
Om kildeindtastninger af H. Due-Hansen	99/3/12
Nyt fra Kildeindtastningsprojektet (6/8-1999)	99/3/13
Sådan kan du bruge KIP af Lars Lundin	99/4/20
Svar fra DDA (ang. artiklen om KIP af L.Lundin)	99/4/22
Nyt fra Kildeindtastningsprojektet (30/10-1999)	99/4/19

5. Internet

Mormonkirkens slægtsdata på Internettet af Krogh-Thomsen	99/2/4
Nu 1000 medlemmer med e-mail-adresser	99/4/24
InternetHjørnet (diverse adresser mm.)	99/3/30
En lille hist. om Internettets lyksaligheder af Tobiasen	99/4/10
Slægtsforskning via Internettet af Arne Sørensen	99/4/11
En succeshistorie fra Internettet af Per Christiansen	99/4/14
InternetHjørnet	99/4/25
Nyttige Internetadresser	99/4/26
En god Internethistorie af Bente Jensen	99/4/30

6. Arkiverne

Om Nyhedsbrev fra Det Kongelige Bibliotek (maj 1999)	99/2/31
Dansk Slægtsgårdsarkiv af Ulrich Alster Klug	99/3/5
Artiklen om Slægtsgårdsarkivet, et par rettelser	99/4/24
Gejstlige arkivalier i Rigsarkivets håndskriftssamling	99/3/10
Referat af Rigsarkivets Brugermøde 17. november 1998	99/1/16
Referat af Brugermøde på Landsarkivet for Sønderjylland	99/1/17
Brugermøder på Landsarkivet for Nørrejylland	99/1/19
Referat af brugermøde på Landsarkivet for Nørrejylland	99/2/26
Brugermødet på Rigsarkivet 25. marts 1999	99/2/27
Uddrag af referat af 3. brugerrådsmøde (LAS 12. aug. 1999)	99/3/21
Nyt fra Rigsarkivet af Georg V. Jensen	99/2/30
Nyt fra Landsarkivet i Viborg	99/3/18
Nyt fra Landsarkivet for Sjælland	99/3/19

WinKip – nyt indtastningsprogram

Fra DDA har vi på opfordring modtaget denne beskrivelse af WinKip

I november 1999 lykkedes det at få færdiggjort den første version af et nyt indtastningsprogram. Programmet er udviklet til Windows, og det er meningen, at det skal afløse det hidtidige KIP2 DOS-program.

Programmet kan hentes frit fra Dansk Data Arkiv's homepage: <http://ddd.dda.dk/kiplink.htm>.

Programmet er i denne udgave kun beregnet til at indtaste folketællinger med. Det er planen, at der senere vil komme en version, hvor man også kan taste kirkebøger ind. Programmet findes i tre udgaver, der indeholder de samme funktioner, men hvor forskellen er installationsprogrammet. Diskette versionen er beregnet til de brugere, der f.eks. ikke har adgang

til Internettet fra deres egen PC.

Programmet følger de strukturer, der er angivet i SAKI vejledningen, og det indeholder funktioner, så man ikke undlader at udfylde de nødvendige oplysninger. Programmet kræver f.eks. et indtastningsnr., som man får ved at henvende sig til DDA, før man påbegynder en indtastning. Man kan også have flere indtastninger fra samme årgang i programmet samtidig.

Det er vores erfaring, at programmet har gjort det betydeligt hurtigere at indtaste folketællinger, idet det kan 'huske', hvad der tidligere er indtastet i det pågældende felt. Det er en funktion, man selv kan bestemme, om man vil udnytte eller ej.

WinKip har indbygget funktioner til at læse de zippede indtastninger, man kan hente fra DDA's side. Derudover kan det også læse KIP2 filerne. Og der er mulighed for at eksportere de indtastede folketællinger i forskellige formater. DDA opfordrer indtasterne til at eksportere filerne og sende dem med e-mail, idet det letter håndteringen af filerne for både os og indtasterne.

Som det fremgår af Internetsiden, er vejledningen i programmet delt, således at DDA hjælper med selve installationen, men ikke brugen af programmet. Der er for øvrigt meget fyldige hjælpetekster indbygget i programmet, så det skulle være muligt at benytte programmet uden de store problemer.

Dagsorden til generalforsamlingen 2000

Foredrag kl. 12.00

En vandring på Søllerød kirkegård med anderledes øjne.

Inden generalforsamlingen vil registrator ved Søllerød Museum Peter M. Christensen fortælle om Søllerød Kirkegård. - Søllerød kirkegård er en typisk landsby-kirkegård, men pga. landliggerne fra omkring århundredskiftet er det også en købstads-kirkegård. Tag varmt tøj på - godt fodtøj - hvis det mod forventning skulle regne denne dag trækker vi indendørs til dias-foredrag.

Varighed: 1-1¼ time

DIS-Danmarks ordinære generalforsamling afholdes

Lørdag d. 15. april 2000 kl. 13.30

Søllerød Sognegård, Søllerødvej 13, Holte, bus 195 fra Holte station.

Dagsorden:

1. Valg af ordstyrer
2. Bestyrelsens beretning
3. Regnskabet for 1999
4. Behandling af indkomne forslag
Der er ikke indkommet forslag til generalforsamlingen
5. Fremlæggelse af budget for år 2000 og 2001, herunder fastsættelse af kontingent for 2001
6. Valg til bestyrelsen
På valg er:
Werner Wittekind, Holte (kan genvælges)
Arne Julin, Skibby (kan genvælges)
Jørgen Rasmussen, Svendborg (ønsker ikke genvalg)
Ekstraordinært på valg:
Janne Wibroe, Århus (ønsker ikke genvalg)
Valg af suppleanter til bestyrelsen:
Ole H. Jensen, Nordborg
Henning J. Madsen, Kolding
7. Valg af revisorer og revisorsuppleant
Helge Kartman, Borup
Jens J. Jerichow, København
Jan Gisselsson, Lystrup (suppl.)
8. Eventuelt

